

Газета Верховної Ради України

Влада – Радам!

Голос України

№ 32 (2034) ♦ Субота, 20 лютого 1999 року ♦ Ціна договірна

Цього тижня

Постановою парламенту роботу Кабінету міністрів із забезпечення свободи слова визнано незадовільною.

Верховна Рада України дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності та арешт народного депутата Павла Лазаренка.

Знято з розгляду парламенту проект закону про продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Не здобув підтримки і законопроект про зміни до деяких законів щодо реалізації підакцизних товарів.

Призма часу

Соломія Крушельницька – наш національний діамант

8–9

Над цією землею хмарами кружляють невинні душі

Для колишнього танкіста учасника Корсунь-Шевченківської битви Бориса Гавриловича Сергєєва черкаська земля стала рідною. Тут він одружився, виросли діти, народились онуки.

Ветеран пригадує, що в лютому 1944 року була така сама погода, відлига, сніг розтанув, дороги розгрузли, і в цих неймовірно тяжких умовах воїни 1-го Українського фронту під командуванням генералів армії Миколи Ватутіна і 2-го — Івана Конєва, з'єднавшись у районі Звенигородки, дедалі тісніше стискали кільце навколо майже 100-тисячного угруповання німецьких військ.

17 лютого оточене угруповання ворога було ліквідовано.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У номер!

У Вінниці радилися ради

Національна програма відродження України може бути винесена на розгляд Верховної Ради у квітні, заявив під час робочої поїздки у Вінницьку область Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. Це станеться, як він сказав, після ознайомлення з основними положеннями цієї програми на місцях. Робочу поїздку на Вінниччину Голова Верховної Ради і народні депутати України розпочали з Калинівського району. Це, за словами голови місцевої райради І. Кугая, середній район області, але в ньому до кінця нинішнього століття планують газифікувати всі 57 населених пунктів.

Олександр Ткаченко ознайомився з роботою допоміжного господарства, створеного з експериментальною метою ще на початку 90-х років при Іванівській сільській раді.

(Закінчення на 2-й стор.).

Це було під Краснодоном

Акція протесту 28 гірників шахти імені Баракова ДХК «Краснодонвугілля» (Луганська область) у формі голодовки на глибині 850 метрів набула ще загрозливіших форм. Вимагаючи заборговану зарплату, яку на шахті не отримували майже рік, гірники попередили, що в разі невиконання їх вимог через кожні дві години два учасники підземної акції перерізатимуть собі вени... Вже дев'ять шахтарів вчинили спробу самогубства. Лікарі, спустившись під землю, надали гірникам необхідну допомогу і чергують там. А на-гора передано ще один ультиматум: 17 шахтарів заявили про готовність покінчити життя самогубством — починаючи з полудня, через кожні півгодини...

(Закінчення на 2-й стор.).

Суспільство

Журналісти «ГУ» допоможуть закарпатській сім'ї Ледчаків придбати нове житло

7

Якби я мала крила...

Є у неї ще одна рятівна соломинка — пісня. «Коли співаю, про біду забуваю». Голос у Русі ніжний, мов шовк. Кажуть, нагадує спів Ніни Матвієнко. Найбільший успіх на концерті має старовинна народна пісня «Якби я мала крила орлині...». Слухаючи її, не кожен може стримати сльозу. Саме ця пісня мала найбільший успіх на фестивалі «Крізь терни до зірок», що проходив торік у Черкасах.

Два роки поспіль Руся була учасницею одного пісенного змагання — фестивалю молодих виконавців «Таврійські ігри». Десять пісень у її виконанні записані на компакт-диск. Три роки тому у її житті сталася ще одна пам'ятна подія: Руслана перемогла на першому в нашій державі конкурсі «Міс України-96» (на інвалідному візку).

(Закінчення на 6-й стор.).

Гроші

Олбрайт зберегла Києву обличчя

Цього року Сполучені Штати нададуть Україні фінансову допомогу в повному обсязі. 195 мільйонів доларів, звичайно, не та сума, що врятує країну від розорення. Надана допомога не так поповнить казну, як збільшить «політичний капітал»: Київ ще на рік залишиться найбільшим отримувачем американських коштів у Східній Європі й третім у світі.

(Закінчення на 4-й стор.).

Медицина

«Украін» — проти раку

Найближчим часом в Україні надійде в широкий продаж протираковий препарат «Украін».

Можливості цього препарату і результати його застосування обговорювали на міжнародній науково-практичній конференції у Києві.

Як повідомив автор препарату, лікар Василь Новицький, «Украін» створено на основі алкалоїдів, виділених із відомої усім лікарської рослини чистотіл.

За його словами, «Украін» — єдиний у світі протираковий препарат, що впливає вибірково на ракові клітини і зовсім не шкідливий для здорових клітин.

Дошка пошани

Голови – повідкручуємо, поцілуйчики – залишимо

4

945 років від дня смерті Ярослава Мудрого

1877 р. У Москві відбулася прем'єра балету П. Чайковського «Лебедине озеро»

1905 року народився письменник Улас Самчук

1991 р. В Алматі підписано договір між Україною і Казахстаном

20.02

До України вже завезено близько 2 тис. ампул антиракових препаратів

У номер

У Вінниці радилися ради

(Початок на 1-й стор.).

Господарство має у своєму розпорядженні 90 гектарів землі, 7 тракторів та іншу сільгосптехніку і реманент, за рахунок чого заробляє кошти до бюджету й таким чином допомагає місцевій громаді виходити з економічної скрути. Голова Верховної Ради зустрівся з керівництвом Калинівського району, депутатами сільської ради. Потім, уже фактично в іншому районі області, ознайомився з роботою Барського спиртового комбінату, зустрівся з керівниками Барського району.

Відбулися й зустрічі у трудових колективах низки промислових підприємств Вінниці. Олександр Ткаченко провів засідання Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України, а також нараду з головами обласних рад, Верховної Ради кримської автономії, керівництвом області. Йшлося про взаємодію рад народних депутатів і місцевих держадміністрацій у розв'язанні регіональних проблем.

Більше, ніж на «трієчку», не тягне

Президент України Леонід Кучма різко розкритикував на засіданні уряду діяльність Кабінету міністрів за підсумками роботи народного господарства в 1998 році, повідомляє «Інтерфакс-Україна». «Більше, ніж на «трієчку», діяльність багатьох міністрів, якщо оцінювати їх щоденну роботу, не тягне», — заявив глава держави. За його словами, прийнятий вчасно держбюджет-99 не базується на результатах структурних реформ, тому не варто тішитися його низьким дефіцитом. Дотримання такого дефіциту, на думку Президента, може спричинити збереження бюджетної заборгованості попередніх років чи навіть збільшити поточну заборгованість.

Л. Кучма назвав «провальною» політику уряду і Нацбанку, яка зводилася лише до пошуку фінансових запозичень. «Саме такій політиці Україна зобов'язана загрозливою величиною зовнішнього боргу, а головне — небезпечно високою пірамідою внутрішніх боргових зобов'язань уряду», — наголосив Президент.

Це було під Краснодоном

(Початок на 1-й стор.).

Тим часом днями мешканці одного з мікрорайонів Донецька зацікавлено і не без тривоги спостерігали, як загін правоохоронців, озброєних пластиковими щитами і гумовими кийками, намагався знешкодити велику групу осіб у цивільному. Втім, присутність поруч високих міліцейських чинів означала, що все це — лише тренування. Того дня спецпідрозділи міліції і Національної гвардії відпрацьовували методи локалізації і припинення масових заворушень. Охоронці вчаться наводити порядок швидко і з мінімальними жертвами.

Проте можна припустити, що не лише на користь аналогічні тренування луганському «Беркуту», який торік відрубасив гірників, що пікетували обласну держадміністрацію. Свіжі в пам'яті й румунські події.

✓ Фотофакт

На автомагістралі Одеса—Ростов, яка з'єднує Україну з Росією, здано в експлуатацію цілий комплекс з митними, прикордонними та санітарними службами.

Фото Бориса ДЕМБІЦЬКОГО (ДІНАУ).

Над цією землею хмарами кружляють невинні душі

Приїхали до корсівчан Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко і Президент України Леонід Кучма, інші високі гості

(Початок на 1-й стор.).

Противник втратив понад 70 тисяч солдатів і офіцерів. У полон здалися 18 тисяч німецьких вояків. Так закінчилася ця грандіозна битва, яку порівнюють із Сталінградською і яка відкрила шлях до визволення Правобережної України.

36 героїв-ветеранів, учасників тієї битви, нині живуть у Корсуні-Шевченківському. У святковому залі вони й зібралися, щоб з нагоди 55-ї річниці Корсунь-Шевченківської операції вшанувати ті незабутні суворі і героїчні дні. В урочистому зібранні взяли участь ветерани війни, хлібороби краю, представники трудових колективів району, сусіди з Київщини.

Здається, всі корсівчани зібралися на майдані біля пам'ятника скорботної Матері на братській могилі воїнів.

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко і Президент України Леонід Кучма поклали квіти на могилу воїнів і вшанували пам'ять полеглих героїв.

Урочисті збори з нагоди 55-ї річниці Корсунь-Шевченківської битви відкрив голова райдержадміністрації Володимир Попко. На сцену виносять прапори бойових частин, які брали участь у Корсунській операції.

До ветеранів і трударів району з теплими словами привітання і побажань звернувся Президент України Леонід Кучма.

З проникливою промовою до земляків, виборців свого округу, звернувся Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. «Де я не був би, — сказав він, — але, повертаючись, завжди знімаю перед цією землею шапку і низько вклоняюсь».

Олександр Ткаченко, який повною мірою розділив долю дітей покоління війни, зворушливо промовив: «Перед моїми очима ваші обличчя — втомлені, перемазані порохом, але радісні і щасливі. Ви визволили нас, мене, моїх рідних від примари смерті, страху неволі і злиднів». Голова Верховної Ради сказав, що корсунська земля по-особливому звучить для кожного українця: тут Богдан Хмельницький розгромив польське військо, що стало початком визволення України, звідси відкрився шлях до визволення Правобережної України від німецьких загарбників.

«Корсунська земля переобтяжена тілами загиблих воїнів, тут хмарами кружляють невинні душі», — сказав Олександр Ткаченко.

Найвищою ознакою слави перемоги має стати турбота про воїнів-ветеранів. «Упевнений, — наголосив Олександр Ткаченко, — що не далекий той день, коли істотно поліпшиться ситуація в економіці, зараз завершується розробка Національної програми відродження України, Черкащина може стати лідером її впровадження у життя».

На закінчення Голова Верховної Ради сказав: «Бракує слів подякувати вам і тим, хто не дійшов, не докохав, не дожив до цих урочистостей, за те, що, долаючи смертельну хуртовину із колючого снігу, кулеметного вогню і трасуючих куль, ви тоді прийшли, очистили багнетом і порохом рідну землю від чужинців. Ми передамо нащадкам силу вашого духу і віру у власні сили».

З привітанням до ветеранів виступили також голова Черкаської облдержадміністрації Анатолій Даниленко, учасник Корсунь-Шевченківської битви Борис Сергєєв, працівниця швейної фабрики Ольга Бандурко, студентка педучилища Оксана Скрипченко.

Урочистий вечір закінчився святковим концертом.

Лідія ТИТАРЕНКО,
Анатолій КАРАСЬ.

Прогноз соціальної погоди «чорнобильцям»

Вечірнє засідання 18 лютого

Парламентська хроніка

Депутатський корпус поповнився ще одним комуністом —склав присягу Валерій Іванов, за списком від КПУ за загальнодержавним виборчим округом замість вибулого депутата.

Тричі довелося виходити на трибуну голові Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, члену фракції Партії зелених Юрію Самойленку. І недаремно: з його «легкої руки» майже безпроблемно пройшла розроблена членами комітету постанова ВР про порядок фінансування соціальних заходів для «чорнобильців» у 1999 році, закон про гідрометеорологічну діяльність та поправка до Кодексу про адміністративні правопорушення стосовно штрафування підприємств за намагання забруднити водні надра матінки-природи. Найбільше цікавить пересічного виборця згадана постанова, адже до категорії «чорнобильців» волею долі віднесено майже 3,5 мільйона співвітчизників.

Здавалося б, в Україні достатньо чорнобильських програм, та не зовсім так. Однією рукою даємо, другою забираємо. Припинивши у серпні 98-го президентськими указами відрахування до Чорнобильського фонду, уряд було зобов'язано передбачити додаткове бюджетне фінансування фонду з інших джерел. Однак торік до фонду фактично надійшло лише 28,9% коштів від потреб, 50,4% — від передбаченого держбюджетом. У січні цього року Мінфін установив постатейне фінансування чорнобильських програм на перший квартал сумою 133 млн. грн., що втричі менше фінансування соціальних програм 1997 року. В результаті фактично припинено виплати компенсацій «чорнобильцям» за втрату здоров'я, нема чим платити пенсії інвалідам. У постраждалих регіонах та в громадських організаціях наростає напруженість.

Прийнята постанова парламенту вимагає від Кабміну забезпечити відповідно до закону про держбюджет-99 фінансування соціальних заходів для «чорнобильців» на рівні 145 млн. грн. А січневий борг погасити у лютому. Звітувати про свої дії урядовцям доведеться не лише 13 квітня під час дня уряду, а й щомісяця.

Під завісу дня депутати проголосували за постанову про висновки тимчасової слідчої комісії ВР з перевірки фактів порушення прав українських акціонерів під час приватизації ВАТ «Миколаївцемент» і передали їх до Генпрокуратури; внесли зміни до Закону «Про податок на додану вартість» стосовно підтримки тваринництва з пропозиціями Президента.

Юліана ШЕВЧУК.

Фальсифікатори відомі, а замовники?

Ранкове й денне засідання 19 лютого

Під час розминки народний депутат Наталія Вітренко запропонувала провести сесійне засідання у закритому режимі, на якому розглянути питання про загрозливу для справи миру обстановку в Косово та про міжнародну напруженість, спричинену арештом лідера курдів Оджолана.

Були й сенсації. Перша — народний депутат Володимир Черняк оголосив, що фракція Народного руху вирішила змінити лідера. За це проголосували 30 народних депутатів із 48 членів фракції. Тепер фракцію очолює Юрій Костенко.

Друга — привітання екс-голови парламенту Олександра Мороза з днем народження. І ледь стихли оплески, як у сесійному залі залунало потужне «многая літа». То народний депутат і народний артист Дмитро Гнатюк у такий спосіб поздоровив колегу, шанованого депутатським загалом.

А от щодо проведення закритого засідання позиції розділилися: ліві фракції були однозначно «за», праві блокували це рішення, посилаючись на непідготовленість питання до розгляду у п'ятницю. Зрештою, у режимі поіменного голосування сесія вирішила-таки провести слухання.

Після дебатів депутатський загал прийняв постанову про відзначення 100-річчя від дня народження легендарного партизанського героя Семена Васильовича Руднєва.

Сесія заслухала інформацію тимчасової слідчої комісії з перевірки порушень законодавства під час проведення повторних виборів у 221-му виборчому окрузі Києва. Доповідав голова комісії Сергій Головатий. Він навів факти грубих порушень у зберіганні виборчих документів. Перевірка бюлетенів також виявила грубі порушення (сотні підписів «мертвих душ», підчистки цифр остаточного підрахунку голосів, підміна печаток тощо). Висновок — вибори сфальсифіковано.

С. Головатий навів факти несприяння роботі комісії з боку працівників Генеральної прокуратури і зробив висновок, що виборчий округ № 221 став таким собі випробним полігоном з відпрацювання методів фальсифікації результатів виборів, насамперед — з огляду наступних президентських виборів. Народні депутати слушно зауважували: фальсифікаторів виявлено, однак замовники залишаються у «тіні».

З обговореного питання прийнято рішення. Інформацію тимчасової слідчої комісії взято до відома. Визнано за доцільне в березні повернутися до питання про визначення статусу тимчасових слідчих комісій Верховної Ради. Висновки парламентської комісії на чолі з С. Головатим вирішено опублікувати в газеті «Голос України».

У першому читанні прийнято проект закону «Про захист населення від інфекційних хвороб».

Після перерви сесія працювала в закритому режимі.

Іван ДМИТРЕНКО.

До категорії «чорнобильців» віднесено майже 3,5 мільйона співвітчизників

Ліцензію на відповідальність не видає ніхто

Проекти законів треба звіряти з регіонами

Самоврядування: проблеми зростання

У нинішнього голови Дніпропетровської обласної ради Едуарда Дубініна як для його віку напрочуд багата і щільна біографія. Можна навіть мемуари писати. Будівельник за фахом він встиг попрацювати в найбільших будівельних трестах та комбінатах, котрі споруджували промислові гіганти Придніпров'я, у міськвиконкомі, а потім — у Міністерстві транспортного машинобудування та Міністерстві оборони колишнього Союзу. І весь час на досить високих та відповідальних посадах. Але сім з лишком років тому, маючи глибоке українське коріння, не вагаючись, повернувся на батьківщину.

— Коли давали згоду на обрання головою обласної ради, яку мету ставили, чого домагалися у складних перипетіях та випробуваннях? — запитую Едуарда Владиславовича.

— Не приховую, — каже Едуард Дубінін, — що за досвідом і своєю сутністю належу до працівників господарського плану. Знаю, що насправді коїться в нашій економіці. Зрозумів, наскільки важливо сьогодні впливати на неї в рамках можливостей, які забезпечує місцеве самоврядування. Тому організовую збір, систематизацію та аналіз думок, суджень і пропозицій населення, промисловців і підприємців, місцевих депутатів усіх рівнів щодо поліпшення чинного законодавства, щоб в узагальненому і обов'язково аргументованому вигляді передавати їх народним депутатам України, у профільні комітети Верховної Ради. Смію запевнити: депутати в обласній раді підібралися висококваліфіковані. Добре обізнані зі станом справ у промисловості, енергетиці чи сільському господарстві. І до них можна і треба прислухатися. А у Верховній Раді з'явилася хороша й корисна традиція: законопроекти, які готуються, попередньо надаються і в наше розпорядження для ознайомлення та вивчення. Комісії нашої облради — з фінансів і бюджету, промислових і аграрних питань, які очолюють Віктор Веретенников, Анатолій Дворников, Олександр Решетка, Іван Лазаренко, — висловлюють свої зауваження та пропозиції крізь призму конкретної практики.

Мені взагалі імпонують підходи нинішньої Верховної Ради, яка підтримала ідею створення координаційної ради голів представницьких органів. Тепер у нас є змога не епізодично, а систематично зустрічатися і спілкуватися. Це багато важить, коли знаєш, чим займаються сусіди, коли шукаємо спільних підходів до розв'язання проблем. Приміром, на останній зустрічі у Сумах предметно переговорили з керівниками кількох комітетів Верховної Ради: закон про місцеве самоврядування з точки зору управління комунальною власністю негайно потребує доробки та удосконалення, я сказав би — чіткості. Сім років комунальною власністю ніхто практично не займався. Ніхто не контролював, що з нею робиться, а тепер будь-які спроби навести порядок, навіть здійснити елементарну інвентаризацію, різними органами трактуються по-різному. Виконавча влада переймається, наче вона щось втратила, хоча нічого вдіяти не може, бо не має законних підстав. Однак нас «тримають за руки» правоохоронці, підміняючи копітку роботу суперечками і дискусіями. У Сумах я прямо заявив, що наша обласна рада готова підготувати проект закону про комунальну власність — чіткий, ясний і однозначний.

Мене часто під'юджують: Дніпропетровська область — велика й особлива, з неабияким іміджем і неабиякими традиціями. То своїм депутатам я сказав: це зобов'язує нас бездоганно і краще за інших виконувати закон про місцеве самоврядування. У цьому напрямі і працюємо: відбулося шість сесій, прийнято понад сто рішень. Адже закон, справді, дає змогу максимально пом'якшувати соціальні та економічні негаразди населення.

— Чи вдається вам поліпшувати життя людей? Маю на увазі не тільки і не стільки питання соціального захисту, як вирішення проблеми зайнятості, своєчасної оплати праці. Дивно, що потужна, якщо не унікальна за виробничим потенціалом, за найвибагливішими світовими мірками, область не може зараз забезпечити металургів, гірників, машинобудівників, селян, вчених роботою і зарплатою...

— На моє глибоке переконання, наголос слід перенести на регіональне самоуправління. Треба передавати областям повноваження і права з функціонування соціально-економічних комплексів на їх території. І чим раніше, тим краще. З цих міркувань годі затягувати впровадження у життя закону про державні адміністрації.

Я поважаю Міністерство промислової політики, але в нашій області 35 підприємств цього міністерства фактично паралізовані. І не зрозуміло, яку політику проводить щодо них Київ. Ми вимушені шукати рішення, які допомогли б цим підприємствам запрацювати. І якщо не так давно Дніпропетровщина управляла своїм економічним потенціалом, а цього нікому не спростувати, то тільки тому, що перебирала на себе розв'язання найпекучіших проблем. Керівництво через міністерства бажаних результатів не принесе. Залиште за міністерствами загальну технічно-технологічну політику і науковий прогрес, міжгалузеві зв'язки та кооперацію, а все інше віддайте на місця.

Можу навести безліч прикладів, коли ми в своїй області домагалися завантаження гірничо-металургійних потужностей, управляючи ними, по суті, самостійно. Або не дозволяли занепасти аграрному сектору, підтримуючи та стимулюючи його. Чи візьмемо енергетику, яку я курирував майже сім років. Без втручання міністерств уклали міжрегіональні угоди з Донеччиною, і на 65 відсотків самі забезпечували себе власною електроенергією. Дякуючи політиці регіонального самоуправління, чимало переробних підприємств області зараз уже спроможні на рівних конкурувати з іноземними виробниками.

Нині не лише олійно-екстрактний завод, а й кондитерська фабрика понад сорок відсотків своєї продукції відвантажують у Росію. Це, звичайно, добре. Але чому кондитери завозять цукор з-за меж області, хоча його достатньо і на Дніпропетровщині? Різниця в ціні? Зовсім незначна. За бажання можна розв'язати і цей «вузол».

Отож зазначу: і на міжрегіональному рівні, і на міжнародному, скажімо, з країнами СНД, область мобільніше і гнучкіше здатна відстоювати інтереси свого населення і своїх товаровиробників. А у підсумку — й інтереси національного бюджету.

Промисловість Дніпропетровщини, частка якої в експорті країни сягає майже тридцяти відсотків, традиційно була зорієнтована на російський ринок. Але якщо позаторік на Росію припадало 47 відсотків нашого експорту, то 1998-го — лише 22. Тому створення ради регіонів двох держав-сусідів, про що ми й домовилися у Москві, мені бачиться багатообіцяючим.

— Як ваша, Едуарде Владиславовичу, формула — брати відповідальність на себе — трансформується на практиці в нинішніх умовах?

— Візьмемо бюджетний процес. Обласна рада напрацювала власне його бачення. Мінфін з ним не погоджується, але облдержадміністрація нас підтримує. Для неї ясно, що пропозиції відповідають інтересам регіону. Одначе далі перестає підтримувати, взявши під козирок. Що ж, тоді облрада змушена самотужки добиватися прийнятного бюджету для області.

Та навряд, щоб і облдержадміністрація постійно поступалася. Ми чимдалі синхронніше з нею працюємо і винятково на результат. Президент вимагає, зрештою, конкретних дій — ми їм і прокладаємо дорогу. Агропромисловий комплекс, приміром, в біді, і треба думати про постачання пального, добрив, запчастин, техніки. А тому без власних сміливих і кардинальних рішень не обійтися. Чекати, поки зверху схаменуться, — це не наша позиція.

І скільки можна лише говорити про підтримку металургійного виробництва? А тим часом область незабаром залишиться без металобрухту. Колись його завозили ешелонами, тепер вивозять навіть у найвіддаленіше зарубіжжя. За ліцензіями, яких ніхто на Дніпропетровщині не видавав. От ми й кажемо облдержадміністрації: давайте негайно, доки не пізно, категорично заборонимо вивіз з області брухту чорних металів. Це — наша прерогатива і наше право. Бо хто ж тоді господар у регіоні, якщо не ми? Кому більше болять його проблеми?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Світ не бачив більш нерівноправного шлюбу, ніж цей

Роман з каменюкою

Фейлетон

Чутки про розлад між Підприємцем і Державою були найулюбленішою темою на острові Кретинія. Цей шлюб за драматизмом переверщував навіть мексиканські телесеріали, і острів'яни за ним стежили, то ковтаючи серцеві ліки, то матюкаючись, то хапаючись за животи від реготу.

Треба сказати, що світ не бачив більш нерівноправного шлюбу, ніж цей. Держава і Підприємець свого часу побожилися на Конституції у любові та відданості одне одному і на Декларації прав людини — що їхнє подружжя адаптує менталітет мешканців острова Кретинія до демократичних традицій західних цивілізацій. Точніше — від імені Підприємця у шлюбу побожилася як суб'єкт міжнародного права Держава. То була не просто Жінка, а Жінка собі на умі: кмітлива і владна, пожадлива і бундючна. Своєю вродою і посагом у вигляді найродючіших земель та найзаплутанішого законодавства на острові Кретинія вона привертала увагу європейських салонів і валютних фондів. Одне слово, про Підприємця на острові поперва говорили як про щасливчика, хоч і вважали, що невдовзі він потрапить під державний каблучок. Власне, щасливчиком Підприємець почувався і сам, не ображаючись на те, що кохана навіть уночі називає його то юридичною, то фізичною особою. Іноді це звучало як комплімент — і тоді Держава заохочувала підприємця фіскальними пестощами. Іноді — як погроза. І тоді перед ним виростали митні бар'єри, а державні ринки закривалися. Проте гріх було ображатися на ділову активність, яка не падала завдяки кмітливості Підприємця. У тіньовому секторі острова він мав ще один особистий інтерес, не кажучи вже про прилипання за митною територією острова Кретинія. Держава почала ревнувати. Між подружньою парою відбулася серйозна розмова віч-на-віч, під час якої Підприємця поставили до відома, що його діяльність згідно з чинним законодавством контролює 35 державних детективних агентств. А брак грошей на банківських рахунках Держава розтлумачила, як приховування валютної виручки у коханки, звинувативши Підприємця у зраді в присутності самого губернатора острова Кретинія. Губернатор видав указ про дерегуляцію відносин між Державою і Підприємцем, справедливо вказавши, що наріжним каменем сімейного щастя, а отже і добробуту острів'ян, є взаємоповага до історичної місії кожної сторони окремо. Отже, зробили висновок мешканці острова Кретинія, у Держави з Підприємцем триває роман з каменюкою за пазухою. Інакше він не бігав би від неї за три моря. І не погрожував розлученням через суд. Судів на острові Кретинія було вдосталь — цивільних, арбітражних, народних. Призначали суддів раз і назавжди, а платили їм за працю товарами широкого вжитку, які виготовляли в зонах злочинці. Через це судді виступали проти смертної кари, зазначаючи, що й весь цивілізований світ — проти. Губернаторові дошкуляло, що його острів через невдалий роман однієї солодкої парочки живе фактично у борг. Час від часу він шпиняв то арбітражний, то верховний суд, бо, на його думку, вони недостатньо сприяли бізнесу, заснованому на іноземних інвестиціях, або приборкували Підприємця, коли той поринав у закордонні шури-мури. У такі дні розлючена Держава нацьковувала своїх фаворитів на свого благовірного, і на його голову сипалися штрафні санкції, матюки і банківська пеня за прострочені платежі. Підприємцю економіка острова Кретинія тоді нагадувала хирлявого дистрофіка, який тримається за білий світ лише завдяки штучному валютному диханню від експортної діяльності і спекулятивних операцій. І дистрофік цей, схоже, був безіменний, бо не мав жодного реквізиту, і невизначеного віку, бо лічили роки на острові Кретинія не від дня народження до смерті, а від виборів — до виборів, від з'їзду — до з'їзду. А губернатор у такий спосіб пропонував лічити і гроші. На останньому з'їзді Підприємцю пообіцяли, що методи лікування вітчизняної дистрофії підлягають уточненню. Нічого конкретного, звісно, Губернатор не сказав. Але Підприємець повернувся зі з'їзду до Держави з електронно-касовим апаратом під пахвою, готовий до дерегуляції найгіршого гатунку. Його охоронці приперли два чемодани сертифікатів, патентів, фінансових звітів і декларацій. На споді бокової кишені малинового піджака лежала копія заяви на розлучення. І пістолет, завезений до Кретинії як критичний імпорт. І жувачка, яку щойно розпочали виробляти на острові Кретинія.

Григір ЧОРНИЙ.
Мал. Сергія ГОРОБЦЯ.

У Держави з Підприємцем триває роман з каменюкою за пазухою

Заява Верховної Ради України

Верховна Рада України, послідовно дотримуючись принципів мирного врегулювання будь-яких міжнародних проблем, рішуче засуджує наміри вирішити проблему Косово і Метохії силовими методами, аж до бомбардування всієї Югославії. Шантажуючи югославську сторону введенням військ у Косово, себто посягаючи на територіальну цілісність суверенної держави, ці деструктивні сили, по суті, провокують збройний конфлікт у центрі Європи.

Зважаючи на це, Верховна Рада України звертається до Ради Безпеки ООН, парламентів і урядів усього світу зробити все можливе, аби не допустити збройного конфлікту, який може перерости у світову війну.

Верховна Рада звертається до Президента і Уряду України з вимогою донести нашу точку зору до всіх європейських і світових інституцій на чолі з ООН і особисто сприяти тільки мирному врегулюванню косовської проблеми.

Ми також закликаємо обидві конфліктуючі сторони вийти на мирний діалог задля збереження спокою на Балканах і у всій Європі.

м. Київ, 19 лютого 1999 року.

Рішення фракції Народного руху України

З початку роботи III сесії Верховної Ради України фракція Народного руху України переважною більшістю голосів своїх членів прийняла ряд послідовних рішень, спрямованих на покращення ефективності роботи парламентської фракції Руху та нормалізацію ситуації у фракції і партії.

На жаль, голова фракції В.Чорновіл відмовився враховувати позицію більшості своїх колег, самочинно покинув засідання фракції 14.01.99 р., відмовився брати участь у засіданні 15.01.99 р. та виконувати рішення фракції, прийняті 15.01.99 р., 02.02.99 р., 09.02.99 р., останні з яких від 02.02.99 р. та 09.02.99 р. приймалися за його участю. Він систематично порушував Регламент засідань фракції, відмовляючись ставити на голосування пропозиції народних депутатів.

16.02.99 р. фракція Руху за участю голови В. Чорновола прийняла рішення пропонувати Президії ЦП НРУ 20.02.99 р. скликати спільне засідання ЦП НРУ та фракції НРУ для вироблення компромісного рішення, спрямованого на нормалізацію ситуації у фракції та партії. На жаль, В. Чорновіл відмовився визнати і це рішення.

Такими своїми діями голова фракції В. Чорновіл фактично відмовився виконувати обов'язки, покладені на голову фракції, якому делеговано право представляти волю більшості її членів, вчинив наругу над високою довірою колег по партії і фракції.

Виходячи з вищевказаного, парламентська фракція Народного руху України вирішила:

1. Висловити недовіру голові фракції В. Чорноволу.
2. До обрання голови фракції у відповідності зі статутом НРУ, положенням про фракцію НРУ та чинним законодавством України обов'язки голови фракції покласти на заступника голови фракції Ю.Костенка.

Рішення підписали 30 членів фракції.

Олбрайт зберегла Києву обличчя

Перемога тижня

(Початок на 1-й стор.).

Як уже повідомляв «ГУ», для одержання допомоги Україні слід було виконати низку умов. По-перше, продовжувати курс економічних реформ. По-друге, «досягти значного прогресу» у розв'язанні дев'яти суперечок американських інвесторів в Україні. Державний секретар США Мадлен Олбрайт повинна була до 18 лютого засвідчити перед конгресом цей «значний прогрес». Що, до речі, й сталося.

Пані Олбрайт відзначила, зокрема, зрушення у фіскальній реформі й загалом виконання зобов'язань, узятих Києвом на переговорах з надання йому кредиту розширеного фінансування МВФ. Улагоджено й деякі справи американських інвесторів — фактично їхніх скарг поменшало.

У разі негативної для України доповіді Мадлен Олбрайт Київ міг би втратити близько 72 мільйонів доларів американської допомоги.

Але зрозуміло: справа не так у цих мільйонах, як у принципі. Попри оптимізм наших урядовців, Україна так і не здобула у світі слави інвестиційно привабливої держави. Закони постійно змінюються, хабарництво процвітає, податки душать, переможців тендерів визначають необ'єктивно, угоди не виконуються, а рішень арбітражних судів не дотримуються.

Недарма вже другий рік поспіль проблеми американських інвесторів в Україні виходять на рівень уряду та конгресу США.

Звісно, й нині деякі суперечки зарубіжних компаній не розв'язано. Зрозуміло й те, що протягом кількох тижнів значно поліпшити інвестиційний клімат у державі не реально. Можна тільки урядовими рішеннями залагодити конфлікти — це демонстрація мінімуму формальних дій лише для того, аби зберегти обличчя держави. Адже втрата фінансової допомоги США через проблеми інвесторів не тільки б поставила під запитання щирість проголошеного стратегічного партнерства. Це б стало також і сигналом для інших зарубіжних інвесторів: мовляв, безпечніше гроші вкладати в Бермудський трикутник, аніж в Україну.

Уже тепер можна з упевненістю передбачати, що й наступного року конгресмени ставитимуть аналогічні умови отримання допомоги, якщо інвестиційний клімат у державі не поліпшиться. За словами заступника речника держдепартаменту США Джеймса Б.Фоулі, «нинішня адміністрація і конгрес США й надалі відчувають занепокоєння нестабільним поступом реформ та складним інвестиційним кліматом в Україні».

Тож уряд має лише два шляхи. Або жити за студентським принципом «від сесії до сесії», тобто спочатку протягом року створювати проблеми інвесторам США, а потім за кілька тижнів їх розв'язувати. Або, зрештою, визначити постійні «правила гри» для зарубіжних компаній (і не тільки американських) і дотримуватися їх. На словах офіційний Київ прагне обрати другий шлях. Та чи буде це реалізовано насправді — не знають ані в конгресі, ані в Білому домі, ані, схоже, й на вулиці Грушевського...

Надія ВЕРБИЧЕНКО.

Пошуки єдиного кандидата

Вибори-99

ЄДИНИМ кандидатом на президентських виборах від лівих сил повинен бути лідер комуністів Петро Симоненко — про це заявив на засіданні прес-клубу асоціації ЗМІ перший заступник Голови Верховної Ради України, другий секретар ЦК КПУ Адам Мартинюк. Відтак стало очевидним, що лідерові соціалістів Олександрові Морозу годі сподіватися на підтримку комуністів на майбутніх виборах.

А. Мартинюк нагадав, що на торішніх парламентських виборах за комуністів проголосувало близько семи мільйонів виборців, а за блок соціалістів-селян — лише близько трьох.

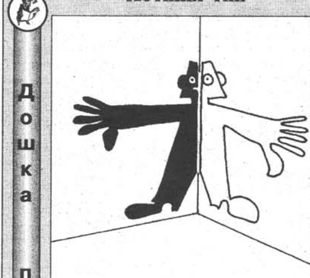
«Консультації тривають, — сказав Адам Іванович, — і ми робитимемо все, щоб вийти з єдиним кандидатом. КПУ веде переговори про майбутній розподіл посад в уряді і структурі виконавчої влади на місцях».

Водночас Адам Мартинюк вважає, що згода парламенту на подання Генпрокурора про притягнення до кримінальної відповідальності та арешт лідера «Громади» Павла Лазаренка — це «не розправа». Він наголосив, що Верховна Рада не робила судових висновків, і якщо Павло Іванович вважає себе не причетним до тих справ, які йому інкримінують, його право — захищати свою честь у суді.

Водночас один із партійних соратників П.Лазаренка депутат Олександр Турчинов назвав це рішення парламенту «трагедією для партії».

Дошка пошани

Хотіння тіні

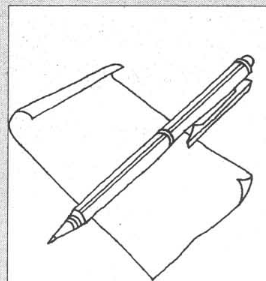

Володимир Черняк, народний депутат:
— Хай живе тіньова економіка!
Від чергового:
— І хай живуть реформи, які загнали її в тінь!

Депутат працює за сумісництвом

Сергій Довгань, народний депутат:
— Народний депутат може вкрасти бумагу і ручку, яку йому видають раз на рік.

Від чергового:
— Навіщо «бумагу» — зрозуміло. А ручка, схоже, для того, щоб вести облік «бумаги», вкраденої за рік. Виходить, що кожен депутат, усупереч закону, за сумісництвом — реєстратор.

Голови — повідкручуємо, поцілуйчики — залишимо

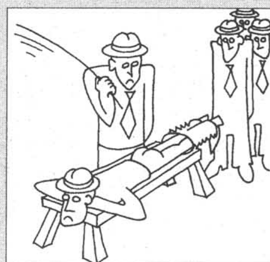
Олександр Лукашенко, президент Білорусі:
— Цим (фашистам) — ноги поодриваємо, а тим (демократичній опозиції) — голови повідкручуємо.

***

Будинок для божевільних. Палата Бонапартів.
Посеред неї на табуреті гордо стоїть Сеня, під носом наквацяні вуса «а-ля бацька». Лікар бочком заходить до палати.
Сеня:
— Фашист?! Ноги повідриваємо!
— Та ні, Сеню, я — лікар!
— Ага, опозиція?! Голови — повідкручуємо!
— Сеню, а що буде з українцями?
— Не бійся, губи, руки залишимо! Як же вони будуть цілуватися й обніматися з братніми народами...

Недемократія — це порнографія

Леонид Кучма, Президент України:
— У нас звикли: поки Президент не вріже — не те, що ініціативи немає, але й того, що входить до прямих службових обов'язків.
Від чергового:
— Як я вам співчуваю, Леоніде Даниловичу! Мало того, що треба щодня носити з собою свої різки, що так недемократично, то ще й дивитися на ці порнографічні службові сідниці...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Фракція НРУ висловила недовіру В.Чорноволу

У спадщину залишилася недовіра

Підсумки тижня

Підсумовуючи роботу комерційних банків за минулий рік, голова Асоціації українських банків Олександр Сугоняко поділився результатами та своїми думками з цього приводу з журналістами на черговій прес-конференції.

За його словами, нашій банківській системі весь час доводилося працювати в умовах занепаду економіки та погіршення економічних показників. Якщо конкретніше, то так і не вдалося залучити інвестиції у виробництво, не створено правових умов для сприятливого інвестиційного клімату та послаблення податкового тиску. До цих негараздів можна додати й фінансові кризи у Східно-Азіатському регіоні і в Росії, з якою в України особливо тісні експортно-імпортні зв'язки. Як наслідок, в країні було паралізовано фондовий і позабіржовий валютний ринки. Суспільство стало біднішим на третину. Зокрема, банківська система втратила через кризу близько мільярда доларів, однак встояла, мінімізувавши власні та кошти своїх клієнтів.

Цілком очевидно, що Нацбанк застосував єдино правильну зброю, протидіючи кризі жорсткими адміністративними заходами щодо комерційних банків. Посиливши вимоги до статутних фондів та обов'язкових резервів, а також вплив на міжбанківський валютний та ринок обмінних операцій, Нацбанк, по суті, примусив комерційні банки відмовитися від активної діяльності і тим самим врятував банківську систему від фінансових потрясінь, які сталися в Російській Федерації. Однак Олександр Сугоняко не згоден з усіма заходами Нацбанку. Скажімо, з нормативними вимогами до статутних фондів, які мають становити не менш як мільйон євро. Адже після осінньої кризи півсотні банків (або 28 відсотків від загальної кількості) не мають зареєстрованого та сплаченого статутного капіталу на цьому рівні. Але саме малі й середні банки під час кризи виявили найбільшу стійкість, оперативніше за велетнів перебудували свою діяльність і утрималися на плаву.

Загалом можна дійти таких висновків: корінь зла криється в нездорових фінансах, коли курс валюти регулює не ринок (попит і пропозиція), а жорстка адміністративна правиця Нацбанку. Щоправда, зважуючи на умовну стабільність гривні, нема лиха без добра. Та чи надовго? Чим більше ми продукуємо податкових указів, які суперечать чинному законодавству, тим дедалі меншає довіра до влади з боку підприємців. Можна сказати, що у спадщину з 1998 року Україні залишилася недовіра як основна характеристика стосунків між суб'єктами господарювання і владою.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

«Ніжинському віснику» — 80

Легко сказати: газеті — вісімдесят. Ще легше порадіти святу, яке прийшло. І для ніжинських журналістів воно таке ж хвилююче й приємно-жадане, як і для кожного читача.

Газеті виповнилося вісімдесят. А це вже — історія. Та історія, що вбирає в себе глибоке дихання часу.

Позаду — 1350 номерів, 44000 сторінок, понад 2 мільйони рядків важливої газетної інформації. Це — великий і славний літопис звершеного, десятки тисяч повчальних людських біографій. Це — доленосні віхи в поворотах епохи, драми і протиріччя життя. Радість успіхів, гіркота втрат, велич і чистота намірів.

Тож з ювілеєм тебе, газето!

Пам'ять тижня

«Шолом!» — Шолому

140-річчю з дня народження письменника присвячені Дні єврейської культури в Україні

У старовинному українському містечку Переяславі 2 березня 1859 року народився Шолом Рабинович. Під псевдонімом Шолом-Алейхем він увійшов до галереї класиків єврейської і світової літератури, де назавжди посів одне з почесних місць. 140-річчю з дня народження письменника присвячені Дні єврейської культури в Україні.

Відкрилися дні в середу покладанням квітів до пам'ятника Шолом-Алейхему представниками Єврейської ради України та виставою «Тев'є-Тевель» у Національному академічному драматичному театрі імені І. Франка. Серед заходів, що триватимуть до 3 березня, численні виставки, конференції, презентації книг, концерти — у провідних музеях, бібліотеках та театрах Києва. Цікавою сторінкою днів є показ кінофільмів єврейської тематики у столичному кінотеатрі «Кінопанорама». Не залишився осторонь події і Київський поштамт: 2 березня тут відбудеться презентація та спецпогашення художнього конверту, присвяченого Шолом-Алейхему. Власне, конвертів буде два: для внутрішнього користування і, подовжений, європейського зразка. Тим часом у Переяславі-Хмельницькому завтра відкриватимуть меморіальні дошки на будинках, де бував письменник, та закладатимуть камінь на місці будівництва пам'ятника Шолом-Алейхему. А в Музеї історії Києва вже триває виставка, що знайомить з основними віхами життя письменника, дає можливість поринути у світ його героїв. Особливий акцент зроблено на київському періоді його життя.

Алла РОМАНЧУК.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Вода недбалості не прощає

Акція тижня

Над Закарпаттям пройшли тривалі інтенсивні снігопади, тому реальною є загроза весняної повені. Але навіть уже заплановані протипаводкові роботи не фінансуються належним чином. Прем'єр-міністр України зобов'язав національну акціонерну компанію «Нафтогаз України» направити в область потужну техніку для розчистки русел рік, проте деякі бульдозери технічно несправні. З 25 грудня простоює така машина на Тячівщині, ще одна, надіслана Київським управлінням магістральних газопроводів, була на ремонті аж до 10 лютого. Понад 140 одиниць техніки надійшло в Закарпаття з інших областей України, але працює вона не завжди — перебої з пальним, мастильними матеріалами, запасними частинами. Органи місцевого самоврядування викроюють якісь кошти зі своїх мізерних бюджетів, та цього мало. Держводгосп подав на розгляд Кабінету міністрів України проект протипаводкових заходів, у якому враховано весь обсяг робіт на цей та наступний роки, а з Міністерства фінансів за підписом заступника міністра пана Антоньєва на початку лютого надійшов лист, зміст якого зводиться ось до чого. Мінфін за дорученням Кабміну від 22 грудня 1998 року та 19 січня 1999 року розглянув проект постанови Кабміну «Про комплексну програму протипаводкових заходів по Закарпатській області на 1999—2000 роки».

(Закінчення на 7-й стор.).

Реліквії тижня

Документальний реквієм

Розкидані лопасті вертольота — ніби млин афганської війни, на якій загинуло понад три тисячі наших співвітчизників. Таким символом розпочинається для відвідувача нова реліквійна експозиція при Меморіальному комплексі «Національний музей Великої Вітчизняної війни». Її створено до 10-річчя виведення радянських військ з Афганістану.

За словами науковців — авторів цього «музею в музеї», перший «афганський» експонат надійшов ще 1983 року. З того часу у фондах їх накопичилося близько 12 тисяч.

Стаціонарну, художньо оформлену, експозицію розміщено на двох поверхах. У залах — численні фотографії, плакати, речі, малюнки, військове та медичне спорядження... Нині правду про афганську війну розповідають також ті документи, які свого часу не були відомі широкому загалу і мали гриф «цілком таємно».

Працівники музею так коментують появу нових виставкових залів: «Народ втомився жити на попелищі воєн, він хоче жити заради життя. В ім'я цього і створено таку реліквійну експозицію».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Не читав, але засуджую...

Зле не лише те, що за цим чи подібним принципом ми судили про неординарних людей (пригадайте, «Пастернака не читав...»). Зле і те, що продовжуємо за таким самим принципом почасти переоцінювати нашу історію і роль особистостей у ній. Днями вийшло в світ справжнє повне видання творів, публічних виступів Степана Бандери «Перспективи української революції», видане в Києві Інститутом національного державознавства за сприяння крайового проводу ОУН, Українського конгресового комітету Америки. В українського читача з'явилася можливість побачити неординарну постать провідника українських націоналістів не через пропагандистську призму, а безпосередньо з його творів. Отож читаймо Степана Бандеру, а вже потім звеличуймо або осуджуймо...

Анатолій БЕНЬ.

Наше Стрітення на фінський лад

Концерти тижня

В день, коли, за народним повір'ям, зима зустрічається з літом, на сцені Національної філармонії зустрілися для спільного музикування артисти Фінляндії та України.

Для публіки концерт Державного ансамблю солістів «Київська камерата» та чотирьох солістів Філармонійного оркестру міста Тампере — міста-побратима Києва — був до певної міри екзотикою. Адже виступи фінських музикантів у нашій країні відбуваються рідко. Нечасто звучить і музика фінських композиторів, зокрема Яна Сібеліуса. Переважно з творів саме цього класика кінця XIX — першої половини XX сторіччя було складено програму концерту. До речі, ноти двох творів Сібеліуса — струнних тріо та квартету — датовані 1887 та 1889 роками, знайдено зовсім нещодавно. Відтак їх виконання Едуардом Ідельчуком (скрипка), Пентті Мікконеном (альт), Паулі Хейкіненом (віолончель) та українською піаністкою Оленою Дмитрієвою стало світовою прем'єрою.

Сувора, без зайвої екзальтації і північному стримана музика Сібеліуса налаштована на хвилю внутрішньо заглибленої емоційності, і лише зрідка цю атмосферу порушували вкраплення творів інших композиторів. Зокрема, Концерт для валторни з оркестром Георга Фрідріха Телемана, майстерно і по-сучасному інтерпретований Ісмо Понкала (валторна) та ансамблем солістів «Київська камерата».

Чудовий виконавський українсько-фінський колектив на чолі з молодим диригентом Кирилом Карабицем (він є студентом одразу двох музичних академій — Віденської та НМАУ ім. П. Чайковського) організувався не випадково. Як зауважив художній керівник ансамблю «Київська камерата» народний артист України Іван Карабиць, ідея концерту народилася в обох сторін. А його проведення стало можливим завдяки підтримці Посольства Фінляндії в Україні, адміністрації міста Тампере та спонсорів.

Серед безпосередніх ініціаторів концерту й наш колишній співвітчизник Едуард Ідельчук, котрий багато років працював концертмейстером у Державному симфонічному оркестрі України, а нині є солістом Філармонійного оркестру міста Тампере. В короткому інтерв'ю після концерту він, зокрема, сказав:

— Я не був в Україні вже чотири з половиною роки і бачу, як вона змінилася. Творча атмосфера тут просто потрясна. Я зустрів нове покоління людей, які розмовляють англійською, володіють комп'ютером і не мають комплексів. Дуже хочеться, щоб у них все склалося якнайкраще...

Олена БЕРЕГОВА.

Якби я мала крила...

Руслана Фарина за своє життя не зробила жодного кроку. Вона навчається в Тульчинському училищі культури на Вінниччині, може пересуватися лише на інвалідному візку

(Початок на 1-й стор.).

Людей упізнаю не по обличчю — по ході

Руслана родом із села Фаринки Камінь-Каширського району на Волині. Дівчинка була першою дитиною у батьків — Надії Аврамівни та Михайла Борисовича. Решта п'ятеро — три її братики і дві сестрички — з'явились на світ здорові. А ось Руся...

Чи то справді сільська акушерка під час пологів припустилася помилки (так гадає дехто з лікарів), чи то доля така судилася, але медики не приховували від батьків правди: дитина не зможе не те що ходити, а й на ногах стояти. Ті слухали, а в душі плекали надію: раптом станеться диво... Та минав час. Її ровесники вже бігати стали. Тільки Русю ніжки не слухались. Єдине, що вона вміла, — повзати. Особливо часто це доводилося робити, коли на городах починалася гаряча пора. Мати розстеляла на подвір'ї рядянину, якщо дозволяла погода, а ні — робила це у будинку, садовила на ній меншеньких, а сама брала сапу чи лопату і гайда грядки порати. Своїх чад до компанії приносили ще й сусіди. Бо знали: Руся гарна виховательк, нікого не зобидить. Сусіди казали, що у неї — золоте серце.

Брат Василько, хоч і молодший від Руслани на рік, у перший клас пішов разом з її однолітками — щоб сестра не відстала від навчання. Після уроків діставав підручники, зошити і... був за вчителя. Розповідав про все, що чув у школі. Вчителі, звичайно, теж навідувалися до будинку Фариних. Чимдалі навчання давалося все важче. Після п'ятого класу у Руслани, як то кажуть, здали нерви, і вона облишила науку.

Час минав повільно. Сидіти без діла не могла. Взялась за вишивання. Навчилася в'язати. А тоді несподівано для себе з головою поринула у читання. Років 5 — 6 поспіль читала вдень і вночі. Аж поки одного разу брат не повернувся з бібліотеки з порожніми руками. «Вибач, сестричко, бібліотекарка сказала, що не може більше нічого запропонувати, бо ти вже все перечитала».

У 17 років, невдовзі після дня народження, із соцзабезу привезли інвалідний візок. Дефіцитний, інваліди роками чекають на його отримання. Скільки разів вона мріяла, як зможе самотужки, без чиєїсь допомоги вибратися за ворота! Під'їде туди, де зазвичай граються діти, спостерігатиме за ними. Але візок був незручний, з довгими важелями. Керувати ним виявилося непросто. «Я навіть соромилась сідати на нього...» Невдовзі «диво техніки» зовсім зіпсувалося. Полагодити його так і не вдалося.

Руся знову здирала коліна до крові. Повзком з кімнати у кімнату, інколи від порога до воріт. І так десятки, де там — сотні, тисячі разів... Коли хтось із односельців проходив повз будинок, а Руслана у цей час сиділа біля воріт, погляд її зупинявся не на обличчі перехожого. Очі ловили наперше кожен крок. Із заплющеними очима знала, хто як ходить. Дотепер тримає у пам'яті ходу своїх земляків.

Корона Президентові. На незабудь

По телевізору транслювали марафон, приурочений до Дня інвалідів. Що відбувалось на екрані, Руся не бачила — була у сусідній кімнаті. Телевізор ввімкнула мама. Вона й почула оголошення про конкурс серед таких дівчат, як її Руся. Конкурс називався «Міс Україна-96» (на інвалідному візку). Руслана тоді й думати не могла, що невдовзі її поєднає тісна дружба з організатором конкурсу Миколою Подрєзаном. На долю цієї мужньої людини теж випало нелегке випробування. Після автомобільної катастрофи він, учорашній випускник Київського інституту культури, змушений був сісти в інвалідний візок. Подрєзан створив благодійний приватний фонд інвалідів. «ІП-Фонд». Однією з перших акцій фонду стало проведення згаданого конкурсу. Чого лише не довелось вислухати з цього приводу його організаторам — у проведенні конкурсу допомагало Міністерство соціального захисту населення. Подібний захід, хоч і проводився уперше, мав неабиякий успіх. Дехто з тих, хто виступав проти його проведення, мав мужність вибачитися перед Подрєзаном.

Про все це Руслана дізналася пізніше. А тоді слухала маму і думала: «Про який конкурс та веде мову? Далі воріт ніколи не доводилось вибиратися, а тут — сама столиця... Але ж у мене навіть візка нема».

— Якби не мама, — каже Руслана, — сама б я ніколи не наважилася навіть анкету надіслати. Скільки б втратила від того, лише тепер розумію.

Фінал конкурсу проходив у столичному нічному клубі «Голлівуд». У залі — жодного вільного місця. Вишукана публіка. Знайомі з телепередач обличчя естрадних зірок. Що коїлось у душі сільської дівчини, знає лише вона одна. Надто тоді, коли її назвали переможницею серед шести фіналісток. Незнайомі люди піднімалися на сцену, вітали, просили дозволу сфотографуватися на пам'ять. Один з «нових українців» виявив бажання піднести, як він висловився, розкішний букет квітів. Руслані треба було назвати, яких саме. Вона зашарілася і відповіла, як думала: «Мені подобаються квіти, що ростуть. Зірвaних дуже шкода, бо вони вже мертві...» «Крутий» був спантеличений: «Вибачте, красуне, але у нас ще нема такого бізнесу — дарувати квіти разом із галявинами».

Корону Руслана подарувала не комунебудь, самому Президентові. З Леонідом Кучмою зустрілася в Українському домі на виставці засобів протезування і пересування для інвалідів. Було це торік під час відзначення Дня інваліда. Президент щиро подякував за подарунок і сказав, що у боргу не залишиться. Слова дотримав. Приблизно через місяць після того Руслану запросили до Києва. Від імені глави держави їй вручили іменний годинник.

Ті, хто щоденно піклується про незвичайну студентку — заступник завідувача з виховної роботи училища Галина Погребняк, директор Леонід Сандул і директор МП «Світязь» Степан Чмихал.

Там, за тернами, зорі

У репертуарі Руслани дуже рідкісні народні пісні. Такі нині почуєш нечасто. Що не рядок — історія нашого народу. Вони не залишають байдужими не лише глядачів. Професійні виконавці від почутого, здається, у ще більшому захваті. Одну з таких пісень Руся виконувала дуетом з Йосипом Кобзоном. Про це нагадує знімок у її фотоальбомі. Тоді ж у Москві познайомилася ще з однією зіркою естради — Крістіною Орбакайте.

На Останкіно записували передачу «Час сюрпризів», на яку запросили нашу «міс». Орбакайте, як ніхто, дякувала Руслані за її чудові пісні. А тоді раптом кудись зникла, не сказавши й слова на прощання. «Може, на щось образилась», — подумала Руслана. Та незабаром двері гримерної відчинились — у руках Крістіна тримала розкішну концертну сукню. На очах у присутніх подарувала її українській гості. Сцену зафіксував оператор, і вона, непередбачувана сценарієм, стала родзинкою фіналу передачі, трансляція якої йшла на каналі ТВ-6.

Добре те, що добре закінчується. Бо спочатку Руслана геть сплутала карти авторам передачі. Без розспівки, каже Руслана, голос не слухається. На це потрібен час — хоча б півгодини, краще годину. Коли сказала про це режисерові, той запротестував, мовляв, де стільки його взяти? Дістав із холодильника пляшку коньяку, наповнив склянку і подав Руслані: «У нас так усі розігріваються». А тоді до Орбакайте: «Крістіно, підтвердь». Але гостя навідріз відмовилася від такої пропозиції. Хтозна-чим усе могло закінчитися, якби Руслана без будь-якого попередження не заспівала свою улюблену «Якби я мала крила орлині».

У студії всі принишкли. Запанувала така тиша, хоч мак сій. А коли пісня скінчилась, москвичі гучно зааплодували: «Ну й дістала ти нас, хохлушка!».

Майже всі пісні, що їх виконує Фарина, із фонотеки відомої нашої співачки, заслуженої артистки з тріо «Либідь» Лідії Михайленко. Вони познайомилися під час підготовки до конкурсу. Михайленко допомагала молодій виконавиці «ставити голос». А коли переконалася, що перед нею справжній талант, дістала із фонотеки все найкраще. Разом підібрали десять народних пісень. Є серед них «Верба», «Мала я мала», «Іванко». А пісня «Якби я мала крила орлині» стала зіркою за тернами.

Коли прощалися, Михайленко дала Русі пораду: «Йди вчитися». Дівчина так загорілася цією ідеєю, що після повернення з Києва одразу взялася за підготовку до вступних іспитів (школу закінчила екстерном). Вибрала Луцьке училище культури. Ближче до її села подібних закладів не було. Що для неї далека дорога, не варто говорити. Документи привезла разом з братом. Але у приймальній комісії їй відмовили. Руслана — до директора. «Ліпше б я не робила цього... Від почутого «А хто це, шановна, з вами буде тут нянчитись?» тиждень не могла заспокоїтись. Сльози заступали очі. Якщо земляки відмовили, то кому я ще потрібна?..».

Якось, коли була в Києві (після перемоги в конкурсі Руслану часто запрошували на різноманітні заходи), поділилася пережитим з Подрєзаном. Микола Володимирович (дівчина це відчувала) ставився до неї по-батьківськи тепло. З ним могла говорити про все. Коли вислухав її, бачила, сам ледве стримував хвилювання.

У Тульчинському училищі культури працював однокурсник Подрєзана — Степан Чмихал. На нього й поклали надію. Та коли приїхали до нього, з'ясувалось, у Степана Степановича вже інша робота. Але до гостей він поставився уважно. Познайомив з директором училища Леонідом Сандулом. Останній, щоправда, міг зробити так само, як його колега з Луцька. Адже у навчальних корпусах (а вони розташовані у двох приміщеннях) жодних пристосувань для людей на інвалідному візку. Сандул розумів, які клопоти звалює на свої плечі (колективу — також), але, дивлячись у Русланині очі, не міг відмовити.

Побудь, братику, до суботоньки. А далі?..

З перших днів навчання стало зрозуміло: побутові проблеми дівчині не під силу. Опікуни, яких знайшов для неї Степан Степанович (перші місяці дівчина мешкала у нього в будинку), не завжди справлялися з покладеними на них обов'язками: чуже горе не болить. Директор училища запропонував викликати на допомогу когось із рідні. До Тульчина приїхав брат Василь, той самий, котрий був колись сестрі за вчителя. Для них підшукали квартиру. Про це потурбувався С. Чмихал. До речі, підприємець оплачує частково вартість житла, допомагає продуктами, завіз паливо на зиму. Знайшлася робота й для брата Руслани — дирекція училища прилаштувала його столяром.

Руслана опановує спеціальність диригента хорового колективу. Вчиться грати на бандурі. Викладач Галина Герун, яка допомагає їй у цьому, каже, що дівчина дуже здібна. Допізна засиджується за фортепіано. Відвідує заняття з вокалу, які проводить Тетяна Горбулінська. Разом з викладачем працює над розширенням репертуару. Дуже хоче поповнити його творами Леонтовича. Взагалі має велике бажання побувати у селах («вони ж зовсім поруч»), де жив і працював великий знавець народної пісні.

Ми зустрічалися з Русланою після її повернення з дому. Після канікул приїхала із запізненням: застудилась у дорозі, довелось лікуватися. З Тульчина до залізничної станції Вапнярка їм з братом допоміг доїхати С. Чмихал. Далі — 11 годин поїздом до Ковеля. Звідти ще приблизно півтори години автобусом до села. Дома найбільше раділа її приїздові маленька сестричка Наталонька, їй тільки чотири рочки.

Шкода, що канікули швидко минули. Частіше вибиратися додому не випадає — неблизько, та й дорого.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Володимира КЛЕПКА.

Кожен ранок вона долає на візку — подарунок від «ІП-фонду» — три пороги у будинку. Стільки ж східців на вулиці. До навчального корпусу, того, що у палаці Потоцького, метрів 600. Трохи коротший шлях до іншого приміщення училища. Директор розпорядився, щоб усі заняття її групи перенесли на перші поверхи. Але на другий поверх все одно треба підніматися: там розташовані спеціально обладнані лабораторії. Якби не брат... Попри все, у цієї дівчини на обличчі частіше з'являється усмішка, ніж у декого з тих, кого доля милувала від такої біди. «Мене оточують такі гарні люди, що маю тішитися з того, а не журитися...».

Святі надії — на добрих людей

Хмарка сонця не заступить

Журналісти «Голосу України» взялися допомогти закарпатській сім'ї Ледчаків придбати нове житло

Акція «ГУ»: житло потерпілим

Усі, хто чим може, допомагають потерпілим від повені в Закарпатті. Зібрали й працівники «ГУ» дещо з речей і продуктів і передали поїздом. Вирішили також допомогти й тим, хто втратив житло.

Речі й продукти харчування, зібрані журналістами «Голосу України», було передано Хустській школі-дитсадку. Про це «Голос України» розповів напередодні новоріччя.

Складніше вийшло із сім'єю. Допомоги в спорудженні житла потребували сотні родин. Ми зупинили свій вибір на сім'ї Ледчаків з присілку Рудовець гірського села Майдан Міжгірського району. Після трагічної загибелі матері тут залишилося п'ятеро дітей. Оскільки сім'я власної хати не мала, будинок у тимчасове користування надали їй добрі люди. Там вона живе й нині. Та чужа хата — не своя... Голова Міжгірської держадміністрації Василь Дерич запропонував газеті взяти під опіку саме цю родину. Було вирішено з допомогою редакції закупити 20 тисяч штук цегли. Директор національного парку «Синевир», що на території Міжгірського району, Мирон Цюбик, аби не завозити цеглу за тридев'ять земель, запропонував свою, причому за старими цінами, й узявся доставити її на місце майбутнього будівництва за просто так. Ще 600 гривень колектив газети зібрав з-поміж своїх працівників, аби передати гроші в руки сім'ї.

... Коли б не «всюдихід-джип» директора Міжгірського держлісгоспу Івана Хили, до Міжгір'я через перевали, вкриті снігом, що взявся кригою, довелося б добиратися довго. А там прокурор району Михайло Фекете запропонував свій транспорт до присілку.

Вдома застали ми Оксану, Наталю та Василька. Іванко й Світланка ще відпочивають у «Молодій гвардії» на Одещині, яка дала притулок аж до весни й кільком сотням інших маленьких закарпатців. Господар відлучився у своїх справах, тож діти були в хаті разом з тіткою Ганною. І, немов нитки на кроснах, почала снуватися ця щемна бесіда.

...Наталія Іванівна прийшла на трьох дітей Івана Васильовича Ледчака зі своїми двома — Оксанкою й Наталочкою. І стала такою ж рідною та турботливою й для Василька, Світлани й Іванка. Ділила ласку на всіх п'ятьох порівну. Тепло її рук ще й нині зберігає у вишитих нею рушниках осиротіла хата, і дивиться вона такими сумними, як дитячі очі, вікнами на засніжені гори. Обов'язки господині лягли на слабенькі плечі 18-річної Оксанки та школярки-десятикласниці Наталки. Василько — семикласник, Світланка ходить до п'ятого класу, а Йванкові лише шість років. Є добра душа по сусідству — тітка Ганна. Треба — і в хатню роботу впряжеться, а коли щось — порадницею стане. Так було й тепер.

— То є дуже добре, що редакція хоче допомогти сім'ї, — розпочала тітка Ганна. — Якби родина була велика — збудували б хату за пару місяців. А тут — п'ятеро діточок. Як пташата, що випали з гнізда. У селі є будинки, що продаються. Може, купити б готовий, та подалі від того потічка, що у зливу стає морем, а ми тоді — як на острові. Відрізані від світу цілого...

І голова райдержадміністрації Василь Дерич, і майданський сільський голова Михайло Юртин також визнали цей варіант найприйнятнішим. Районна держадміністрація виділила сім'ї тисячу гривень. Щоправда, з них купили Ледчакам деяку живність —кабана, двох кіз і трьох овечок. До суми, що залишилася, додається й та, котра переказана на цеглу редакцією газети. Щоправда, наявних коштів буде замало для купівлі будинку на шістьох осіб, але решту можна якось ще нашкребти. А тут і нагода трапилася: одна сім'я мала намір продати будинок, причому в селі, а не у присілку, й не надто дорого — за дев'ять тисяч гривень. Та недарма кажуть у народі: як бідному женитися, то й ніч мала. Господиню будинку нещодавно поховали, а газда на сезонних роботах десь ще з місяць.

— Цього варіанта не відкидаємо, — каже Василь Дерич. — Але тим часом підшукуємо й інший, у тому-таки селі. Якби Ледчаки погодилися б переїхати в інші регіони України, там житло можна придбати дешевше, а дехто пропонує й безкоштовно. Але матінчину могилу діти залишати не хочуть. Що можемо їм сказати?

— Потерпимо, — розмірковує Оксана. — Поки що з цієї хати нас ніхто не виганяє. Дасть Бог та й люди добрі допоможуть — будемо мати свій куточок. Хмарка сонця не заступить.

І в очах дівчати засвітилися іскорки надії.

— А як будеш влаштовувати своє життя через рік-два?

— Своє? — перепитує Оксана. — Своє буде тоді, коли менשенькі міцніше на ноги власні стануть. Маємо на Хмельниччині родину — мамка наша звідти.

І, спохопившись раптом, вже зовсім тихо-тихо мовила:

— Були наша мамка звідти...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Міжгірський район Закарпатської області.

Фото Богдана ГОЛУБА.

Вода недбалості не прощає

(Початок на 5-й стор.).

Водночас, пише заступник міністра, Держводгоспом подано на розгляд проект такої програми тільки по Закарпатській області. А, мовляв, треба було Держводгоспу, міністерствам, Раді міністрів АРК, облдержадміністраціям розробити спільну програму для всіх. Тому Мінфін вважає, що проект зазначеної програми слід доопрацювати.

Але ж, шановний пане Антоньєв, Республіці Крим повінь не загрожує, а на Закарпатті вона — реальність. Тим часом з 25 грудня до 3 лютого Держводгосп не одержав жодної копійки, а за вже виконані протипаводкові роботи борг становить 652 тис. грн. Люди, у тому числі й ті, хто відряджений з інших регіонів України, — без зарплати.

На протипаводкові роботи нинішнього року потрібно 35 мільйонів гривень, а Мінфін планує тільки 10 мільйонів. І це, як зазначено в листі пана заступника міністра, «з огляду на можливості держави...» Щоправда, тільки днями Держводгоспові виділено 1 мільйон гривень.

Закарпатська область.

«Запорожець» з претензією

Який ярлик на осла не чіпляй — він залишається ослом

Про «Запорожець» поговоримо трохи нижче, а поки що зосередимо увагу на деяких чудесних перетвореннях, що мають місце в місті Рівному і на усіх теренах нашої славної України.

Новації нині у нас повсюдно — в науці й освіті, економіці й управлінських структурах. Ну ось, будь ласка. Учора проїжджав повз звичайне медичне училище, а сьогодні дізнаюся з преси, що ніяке то вже не училище, а — коледж. Вслухайтеся, як звучить: коледж! І випускатиме цей заклад, за повідомленням його керівника, не якихось там медичних сестричок, а медсестер-бакалаврів. Чули? Бакалаврів! Училище, написано в газеті, «... даватиме своїм випускникам більше знань... наголос тут робитиметься на практичних уміннях і навичках».

Чому отих знань і практичних навиків не давали більше вихованцям училища до нього — залишається таємницею. Можливо, педколектив просто цього не бажав, а тепер ось, мобілізований новою вивіскою, одразу став набагато «давальнішим». Коледж — це не якесь там заваляще училище. Тепер бакалаври покажуть, де раки зимують, усім радикулітам і неврозам...

Ще в Рівному новина: колишній інститут інженерів водного господарства, який в умовах незалежності трансформувався в академію, недавно став уже технічним університетом. Більше того: Рівне, за твердженням оптимістів, взагалі має стати університетським містом. Ось об'єднають кілька вузів і середніх спеціальних навчальних закладів — і постане у всій величі педагогічний університет, Сорбонна, Оксфорд і те, що імені Патриса Лумумби, разом узяті. Ще якби, скажімо, в рамках гуманітарної допомоги та зо два «Ікаруси» професорів заморських притарабанити — тоді й взагалі повний Массачусетс вийшов би. Бо нові вивіски, безумовно, багато дають у справі дальшого піднесення і докорінного поліпшення, та все-таки живі, свіжі кадри, не заморочені проблемами на кштал'т «Як дотягнути до малоймовірної зарплати?» чи «Яка мінімальна кількість калорій здатна забезпечити довготривалий процес написання докторської дисертації?», справа певніша. Бо часто-густо, нібито шарпнувшись уперед, доводиться розвертати голоблі у протилежний бік.

Як ось, наприклад, на ниві адміністративній. У пам'яті рівненчан ще свіжі ті благословенні часи, коли хвиля демократії і свободи приємно лоскотала серце, збуджувала розум і кликала до якихось дій. Тоді в числі «покликаних» виявилася й рівненська міська влада. І з'явилася міська управа, департаменти. І мешканці міста розчулено обнімалися: ось тепер, мовляв, і у нас все буде так, як за кордоном. І вулиці та двори чистенькі, й гаманці тугенькі, й квартири тепленькі...

Безпідставно обнімалися. І тут, мабуть, саме буде доречно розповісти про широковідомий автомобіль «Запорожець», придуманий конструкторами на несвіжу голову. На одній з вулиць Рівного, неподалік центрального продовольчого ринку, він привернув мою увагу не характерним кулеметним трїскотінням, а тим, що на його кирпатому носі красувалася... емблема німецького автомобіля «Ауді» — чотири з'єднані кільця. Уявляєте, шановний читачу, цю «іномарку»? Правильно, дехто з перехожих теж іронічно усміхався: на цій шкапі, мовляв, ця емблема доречна, як на корові сідло. Ти цей «засіб пересування» хоч найкращими заморськими фарбами і лаками розмалюй, ти на нього хоч мерседесівські «штучки» понавішуй, та він все одно залишиться примітивним «диркотуном» зі своїми кволими кінськими силами й убогим внутрішнім дизайном. Природа його така убога, такий недолугий його «менталітет»...

... Так про що ми вели мову? Ага, про департаменти —такі красиві іноземні назви, котрі передбачають високоефективну роботу на спільне благо. Це у них там, за бугром, «передбачають». Навіть якби не так, а будь-як інакше називалися. А у нас «загартовані» — ти їх хоч в управління, хоч у департамент, хоч у сам магістрат посади, то вони все одно в робочий час ходитимуть по ринках і магазинах, а то ще й далі.

І що в результаті? Читаємо в газеті: «Департаментів не буде. На думку міського голови, департаменти — це доволі громіздка система управління містом.., не дає їх працівникам швидко приймати необхідні рішення й ефективно виконувати доручені їм обов'язки...». Будуть, отже, знову управління й відділи, які, треба гадати, даватимуть «працівникам швидко приймати необхідні рішення». Приїхали, як мовиться. Туди —звідки й виїхали. Зважившi на кепкування, зняли із «Запорожця» невлучно приліплену емблему. І, на жаль, не став він від того ні кращим, ні гіршим — така собі примітивна «пукалка», народжена за примітивних обставин.

... Назвали колгосп КСП чи товариством з обмеженою відповідальністю (правильніше, мабуть, «з обмеженою безвідповідальністю»). Ну і що? Можна і фірмою назвати чи акціонерним товариством, можна ще якусь імпортну назву притягнути за вуха. Та коли селяни залишаються колгоспниками за своєю суттю, коли вкрасти із суспільної комори вважається справою честі, доблесті й геройства, — нічого путнього не вийде. Є у нас концерни, ваучери, спікери, іміджмейкери, прес-релізи, сертифікати, акції й аукціони, а в підсумку все одно — загальний бардак, як і був колись. І до тих пір, поки ми своє минуле ганебне життя вважатимемо за рай, — ми з місця не зрушимо, а падатимемо щоразу нижче. І ніяка зміна вивісок нам не допоможе. Ми пережили вже не одну реорганізацію. Бо відомо з анекдоту: коли у «веселому закладі» падає продуктивність праці, треба міняти не меблі, а дівчат. Але то — під червоним ліхтарем. А нам засвітило синьо-жовте світло.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Дмитро ПАВЛИЧКО

Концерт у царя

Геніальна українська співачка Соломія Крушельницька, гастролюючи в Петербурзі 1902 р., виступала в царському палаці.

У царські позолочені покої
Зайшла спокійна, горда і смутна,
А серце билося в несупокої.
Навіщо їй ця зала осяйна,
Де погляди сплітаються, як змії.
Чого шукать сюди прийшла вона?!
Співати будеш катові Росії
В його тяжких палатах, що стоять
На українських костях, Соломіє!
Але йому ти мусиш нагадать,
Що не померла українська мова,
Засуджена до шибениць-розп'ять!
Лунала пісня. Плакала діброва,
Колосся шелестіло на лані,
О кручу хвиля хлюпала Дніпрова.
Ішли селом дівчата голосні,
Подільський гай озвався солов'їно
До сонця, що вставало вдалині.
Немов серпанок, звуки піаніно
Зникали в сяйві голосу. Дочка
Твоя співала-мстила, Україно!
Скривився імператор. Ось яка
Та мова, не убита досі нами.
Не вирвана із серця мужика.
І горло жах йому затис кліщами;
Можливо, цар задумався в ту мить,
Що ні залізом, ані канчуками
Тієї пісні-мови не убить!

Тріумф і трагедія таланту

Прем'єра добре відомої сьогодні опери Джакомо Пуччіні «Мадам Баттерфляй» відбулася 17 лютого 1904 року в знаменитому міланському театрі «Ла Скала» і завершилася цілковитим провалом. Вимоглива публіка освистала спектакль і його виконавців. Розчарований композитор кілька днів не виходив з дому, дошукуючись причин невдачі.

Зрештою після невеликих виправлень Пуччіні вирішив ще раз спробувати творчого щастя. На сцені театру «Гранде» у Брешії. А замість Розіни Сторкіо на роль Чіо-Чіо-сан запрошує вже доволі відому на той час Соломію Крушельницьку. І небувалий успіх, тріумф. По закінченні опери публіка влаштувала справжні овації і сім разів викликала композитора й артистів на авансцену. Вдячний композитор не міг стримати сліз від хвилювання. Сеньйора Крушельницька збагачує постать Баттерфляй своїм великим і дорогоцінним почуттям прекрасного, її тонка душа слов'янської жінки так глибоко вживається у поетичний і музичний образ героїні, що утворює разом з нею одне неподільне ціле... Можливо, інші Баттерфляй зійдуть з часом на наші сцени, але як неможливо відокремити «Отелло» від Франческо Томаньо, «Манон» Массне від подружжя Гараллі, «Травіату» від Джемми Белліпцоні, «Богему» Пуччіні від Джузеппе Боргатті, так щоразу, коли нам доведеться слухати в «Мадам Баттерфляй» нових співачок, перед очима відразу поставатиме незабутня постать Крушельницької, а всі інші здаватимуться лише її блідою тінню», — так відгукнувся про успіх української співачки один з відомих тодішніх критиків. А наша уславлена краянка після того тріумфу ще 99 разів виконала партію Баттерфляй у врятованому спектаклі.

По суті, початок нинішнього століття став зоряним часом Соломії Крушельницької, приніс їй світову славу. Протягом кількох сезонів вона співає на сцені Великого театру у Варшаві. І водночас щороку приїжджає на гастролі до Петербурга, де виступає в складі італійської трупи в Маріїнському театрі разом з Карузо, Баттістіні, Куччіні, Сільвестрі, Арімонді... До речі, саме у «північній Пальмірі» стався випадок, який багато що говорить про характер, особистість співачки.

Відомих співаків з Італії запросили до царського палацу. Наостанок свого виступу С.

Соломія Крушельницька і Джакомо Пуччіні (1904 р.)

Крушельницька заспівала кілька українських пісень, як то вона завжди робила, виступаючи по світах. Цар поцікавився у співачки, якою мовою вона співала? На що артистка гордо відповіла: «Це пісні мого народу, українського народу». І це, зауважте, було сказано в цитаделі антиукраїнського духу, де завжди наголошували, що жодної української мови «не було, немає і бути не може».

А та мова жила, з величезними потугами пробивала собі дорогу у світ, нагадувала про себе. Служила живою водою натхнення для таких геніальних особистостей, якою і була Соломія Крушельницька.

Після тріумфальних виступів у Парижі на початку 1902 року, і насамперед в опері Р. Вагнера «Лоенгрін», молода співачка приїжджає в Італію, де з успіхом виступає на сценах багатьох театрів: «Сан Карло» в Неаполі, «Ла Скала» в Мілані, «Реджо» в Туріні, «Массімо» в Палермо, «Костанці» в Римі.

По суті, Італія стала для Соломії Крушельницької другою батьківщиною. Тут вона відшліфовувала свій голос під опікою професора Фаусти Креспі, тут вона знайшла близьку їй людину — адвоката Чезаре Річчоні, з яким пов'язала свою долю, тут, у приморському містечкові Віареджо, вона жила до літа 1939 року. І, мабуть, саме італійські прихильники оперного мистецтва найчастіше мали змогу насолоджуватися її артистизмом, її співом, бо, повторюємо, співала вона провідні оперні партії на сценах найвідоміших, найпопулярніших театрів.

Як наголошує дослідник життя і творчості славетної співачки Михайло Головащенко (саме він уклав і супроводив передмовою та примітками солідний двотомник матеріалів про співачку, що побачив світ понад двадцять років тому в Києві), живучи в Італії, Соломія Крушельницька тріумфально виступала в Португалії, Єгипті, Алжирі, Іспанії, Аргентині, Бразилії, США та інших країнах. Вона з досконалою дикцією розмовляла й співала українською, російською, польською, німецькою, англійською, італійською й іспанською мовами. Востаннє вона вийшла на оперну сцену в Неаполі, де 1920 року виконала сольні партії у спектаклях «Лоенгрін» «Лорелея». Після того вела лише концертну діяльність. Востаннє вийшла на сцену восени 1949 року, на 78-му році свого життя. То був її сольний концерт у Львівській консерваторії, де Соломія Амвросіївна працювала на кафедрі вокалу.

Життя уславленої артистки тріумфальне і трагічне водночас. Як, зрештою, і будь-якого митця, що належить до бездержавної нації. Бо, розсипаючи перли свого таланту по всьому світові, Соломія Крушельницька не мала змоги працювати на рідній землі. Хоча були сезони у Львівській опері, а згодом — і в Одеській. Але то скоріше епізоди, винятки. Та й у тій же Одесі співачка виступала в складі... італійської трупи. Правда, мала ще концертні турне по містах Західної України, як, скажімо, 1928 року. Але Велика Україна, по суті, не чула її дивовижного голосу, хоча велика артистка дуже прагнула там виступити. Зокрема, в Києві. Не дозволили, не допустили.

Доля Соломії Крушельницької — це доля українського митця, українського інтелігента XX століття, який не мав державної підтримки на рідній землі і змушений був шукати творчого чи наукового щастя у далеких світах. Євген Маланюк, Михайло Паращук, Олександр Смакула, Джон Кістяківський, Антон Рудницький, Улас Самчук, Василь Хмелюк, Іван Багряний — десятки, сотні талантів, віддалених, відірваних долею від рідної землі. Про одних за радянських часів стримано час від часу згадували, як, скажімо, про Соломію Крушельницьку (очевидно, саме тяжкий перелом ноги врятував Соломію Амвросіївну в перші дні війни від примусової евакуації і подальшого знищення, як то сталося, приміром, з Петром Франком і Кирилом Студинським), інших неодмінно називали «ворогами українського народу», «фашистськими прислужниками», а про деяких — взагалі суцільне мовчання. Ніби їх і не було.

Тепер ці імена повертаються до нас. Повертаються у своїй правді, величі і трагедії. Хоча мине ще немало часу, заки з'являться про них глибокі наукові розвідки, об'єктивні біографічні твори, документальні фільми. Заки осмислимо, що ми, українці, мали і що безповоротно втратили? І чому так сталося?

Бо тих прикрих втрат зазнаємо і тепер. Знову-таки десятки, сотні найталановитіших, найперспективніших музикантів, співаків, танцюристів вервечкою «потягнулися» на Захід. І не тільки туди. На відміну від колишніх часів вони репрезентують там уже українське мистецтво, український «почерк», а не «польський» чи «російський». Зрештою, саме через них, через їх високий талант світ пізнає Україну. Та хотілося б, щоб ці таланти ми частіше бачили і на українських сценах, і на українських телеекранах. Бо гірко і боляче стає від того, коли бачиш, з якою помпою і «малоросійським заискиванием» (аж до прийому в Президента) хапаємо в обійми різних гастролерів, буває — і доволі посередніх, і як відчужено-стримано зустрічаємо тих, хто справді репрезентує сьогодні Україну (саме Україну!) на найвищому мистецькому рівні. Як, скажімо, Вікторія Лук'янець чи Андрій Шкурган.

Чи взяти наші наукові втрати. Більш як чотири тисячі науковців, здебільшого — кращих, покинули протягом останніх років Україну. Чи варто говорити про те, що втрачаємо, до чого йдемо. А ми чи не на кожному перехресті не перестаємо вигукувати: пріоритети, пріоритети!

Які? Пасти задніх?

Ні, зовсім не личить це нам, якщо хочемо називати себе спадкоємцями Соломії Крушельницької чи Євгена Маланюка.

Культура: 1

✔ 1900

Київ. Художник Олександр
над картиною «Похорон кошово

Львів. Виникло мистецьке об

Письменник Василь Стеф
хрест» — шедевр європейської н

Париж. На Всесвітній вистав
вироби народних майстрів керам

Іван Труш створив перші жи
діячів української культури

✔ 1901

Харків. Завершено будівництв
бібліотеки (архітектор О. Бекето

Київ. Поет Микола Вороний
сив «Маніфест модернізму»

Олександр Мурашко здійсни
подорож по Європі, результатом
ла серія малярських творів, зокр
менита картина «Дівчина в черво
пелюсі»

Відкрито Київське худо уч

✔ 1902

Письменниця Ольга Кобиля
вершила роботу над романом «З

✔ 1903

Михайло Коцюбинський закі

Полтава. Відкриття пам'ятник

Київ. Святкування 35-річчя т
ності композитора Миколи Лисе

Відень. Британське біблійне
українською мовою в перекладі
на Нечуя-Левицького та Івана П

Ольга КОБИЛЯНСЬКА
М... КОЦЮБИН...

✔ 1904

Микола Лисенко створює пер
навчальний заклад — музично-д

Михайло Грушевський видав
го народу»

✔ 1905

Іван Франко написав поему «

Львів. Перша Всеукраїнська м
виставка

Створення «Просвіт» на схід
інських землях

Лубни. Вихід першої в Російс
рії україномовної газети «Хлібор
зультаті скасування після росій
волюції обмежень українського

Заснування видатним діячем
Шептицьким Львівського наці
музею

Василь Стефаник завершив «

Леся Українка написала драм

✔ 1906

Львів. Відкриття пам'ятника

Олександр Мурашко написа
дожника Яна Станіславського»

Михайло Паращук створив се
визначних діячів української
Шевченка, Івана Франка, Васил

✔ 1907

Василь Доманицький видав п
Тараса Шевченка

Художник Михайло Жук розп
третів визначних діячів українсь

Микола Садовський створив
Україні національний стаціонар

Борис Грінченко видав «Сло
сійською академією удостоєний
томарова

Київ. Михайло Грушевський з
яке в майбутньому перетворилос
ук

✔ 1908

Заснування Сімеїзької (нині
обсерваторії

✔ 1909

Вихід друком журналу украї
ська хата»

Одеса. Відкриття виставки
ських та французьких живописц

Харків. Відкриття пам'ятника

Початок українського ігрово

Київ. Споруджено будинок П
бутнього Будинку Центральної

Олександр Олесь видав свої «

✔ 1910

Організація конкурсів на пам

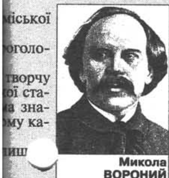
Перші європейські виставки
хипенка

Максим Рильський видав пер
островах» (автору — п'ятнадц

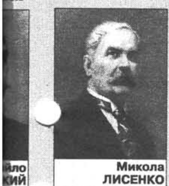
00—1910

уращко завершив роботу
»
нання «Молода муза»
ик написав «Кам'яний
елістики
з успіхом експонувалися
і з Полтавщини
описні портрети видатних

міської
оголо-
творчу
ої ста-
а зна-
му ка-
иш
ька за-
я»

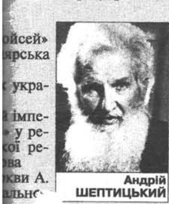

Микола ВОРОНИЙ

в повість «Фата моргана»
Іванові Котляревському
рчої й громадської діяль-
а
вариство видало «Біблію»
нтелеймона Куліша, Іва-
юя

Микола ЛИСЕНКО

ий в Україні театральний
матичну школу
нариси історії українсько-

ойсей»
ярська
укра-
і импе-
у ре-
кої ре-
ва
кви А.
альн
е слово»
чний твір «Бояриня»
му Міцкевичу
«Портрет польського ху-
о скульптурних портретів
льтури, зокрема Тараса
Стефаника
ше повне зібрання творів
в серію малярських пор-
культури
рший в Наддніпрянській
театр
ь української мови», Ро-
емії імені Миколи Кос-
ував наукове товариство,
Українську академію на-
римської) астрологічної
их модерністів «Україн-
тин українських, росій-
ександрові Пушкіну
іно
агогічного музею —май-
езії»
ник Тарасові Шевченку
ульптора Олександра Ар-
збірку поезій «На білих
років»

Андрій ШЕПТИЦЬКИЙ

Соломія Крушельницька – наш національний діамант

Валерія Врублевська — авторка роману-хроніки «Соломія Крушельницька», а також сценарію художнього фільму «Повернення Баттерфляй», де йдеться про життєві перипетії й мистецьку славу нашої землячки.

— Валеріє Василівно, чому саме Соломія Крушельницька стала героїнею вашого роману?

— Соломія мене здивувала: вона була такою геніальною, такою високою особистістю, що ми тут, унизу, ходили і не помічали її. А одного разу підвівши голову до неба, я побачила цю постать, і мені захотілося ще раз нагадати нашому народові, який він має діамант.

Тоді, в 70-ті роки, важливішого завдання в мене не було. Мені так хотілося підкреслити красу, значущість української нації, своєрідність таланту нашого народу. Для мене Соломія була таким відкриттям, що я неодмінно хотіла цим з кимось поділитися.

— Ви могли б співачку з кимось порівняти?

— Ні з ким — вона унікальна! Скажіть мені: хто не знає Соломію Крушельницьку? Таких геніїв, як вона, у світі зовсім небагато. Сам Тосканіні мав за честь поцілувати їй руку. А коли одна відома оперна співачка запитала маестро: «Я не менша зірка, ніж Крушельницька, чому ви зі мною так не поводитесь?» Артуро Тосканіні відповів: «Зірки на небі, мадам». І знову сходив зі свого диригерського подіуму, щоб подякувати співачці.

Я не кажу про любов чи нелюбов. Тут є талант — об'єктивна річ, і не можна не звертати на нього уваги. Не було ще другої Соломії Крушельницької, не було такої математичної точності виконання. Ви ж знаєте, навіть Пуччіні визнавав це. Соломія допомагала йому врятувати оперу «Мадам Баттерфляй», у виконанні якої була визнана найкращою. Але Пуччіні любив Розіну Сторкіо, у виконанні якої головної партії ця опера «блискуче» провалилася. І тільки божественний талант нашої землячки відродив цю оперу, дав їй друге життя.

— І все-таки, яке місце, на ваш погляд, посідає співачка в українській, світовій культурі XX століття?

— Боже мій, та невже хтось візьметься нині визначати місце і роль Соломії в українській культурі? Вона просто була така... надзвичайна. Місія її, я підкреслюю — місія, полягала в тому, що вона встановила планку отого високого мистецького рівня, сягнути якого нікому з наших співвітчизників ще не вдалося.

Соломія Крушельницька все ще залишається самотньою зорею. Серед тих, на небі. Перед нею, біля її ніг лежав увесь світ, але вона завжди пам'ятала: світ не належить тому, у кого нема Батьківщини. Що й довела у 1939 році, повернувшись до Львова. Назавжди.

Розмову вела Наталка ОСТАПЕНКО.

Київ.

Вона подарувала право голосу своїй бездержавній нації

Серед студентів класу Соломії Крушельницької був Степан Генсірук — сьогодні професор Українського державного лісотехнічного університету, академік, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

— Степане Антоновичу, у вашому житті дивовижно переплелися наука і співоча муза. Як же вплинула на ваш вибір Соломія Крушельницька?

— Восени 1945 року я виступав у концерті, присвяченому 100-річчю Львівської політехніки. Коли проспівав дві українські пісні, декан факультету підвів мене до літньої жінки, що сиділа в першому ряду. «Якщо маєте бажання вчитися співу і любите музику понад усе на світі, приходьте до мене завтра», — запропонувала вона. Я завмер від такої приємної несподіванки. Соломія Амвросіївна почала давати мені уроки двічі-тричі на тиждень. Через рік завдяки урокам Соломії Крушельницької я здобув перше місце на республіканському конкурсі і вступив до Львівської державної консерваторії без іспитів. Так я потрапив до класу професора Соломії Крушельницької, не залишаючи лісогосподарського факультету політехнічного інституту.

Ми довірливо розмовляли на різні теми. Мене передусім цікавило життя по той бік «залізної завіси». Велика артистка, яка провела кращі роки свого життя за межами рідної землі, скрізь і завжди утверджувала українство своїм співом, поводженням, високою освіченістю. Кожний її концерт неодмінно закінчувала українською народною піснею. І виконувала вона її так, що світ не міг не схилити голову в пошані перед нацією, яка виплекала такі перли. Вважаю, що у такий спосіб артистка зробила для утвердження України у світі більше, ніж будь-який політик-революціонер.

— Як минали останні роки її життя? Важко уявити, як адаптувалася велика артистка, заможна жінка до сталінської дійсності, до радянського побуту?..

— Одного разу я застав її за миттям підлоги і... був шокований! У її віці, та ще й зі зламаною ногою, яка погано зрослася! Кинувся допомагати, але вона не дала мені ганчірки. Мовила, усміхаючись, що в житті треба перейти через усе! Здавалось, оптимізм і артистичність не полишали її навіть у найтяжчі хвилини. Славетну співачку мало не звільнили з консерваторії через те, що не мала диплома про музичну освіту. І, мабуть, зосталася б вона без роботи і шматка хліба, якби у львівських архівах не знайшли підтвердження того, що наприкінці минулого століття вона успішно закінчила Львівську консерваторію.

Невидиме, але відчутне павутиння повсякчас плелося довкола неї. 1949 року, перед Всесоюзним конкурсом вокалістів у Москві, вчителька напучувала мене: «Покажи їм, як треба співати Каварадоссі!» Тоді я здобув перше місце серед тенорів і рекомендацію голови журі народного артиста Радянського Союзу Антоніни Нежданової на навчання в Італії. У моєї вчительки зажевріла надія на повернення до вілли у Віареджо, де залишилося її майно, артистичні аксесуари, архіви... Ми разом оформляли документи на поїздку, і вчителька обіцяла мені протекцію на навчання у Беньяміно Джильї. Не судилося! Натомість Соломії Амвросіївні вручили в міліції букет квітів і урочисто привітали із... радянським громадянством. А ще сказали, що потерпають за її здоров'я. А тому, мовляв, не варто вирушати в далеку дорогу...

— Соломія Крушельницька донині супроводжує вас. Проживаєте на вулиці її імені, поряд із меморіальним музеєм, в якому зберігаються ваші спогади про неї.

— 1963 року я написав сценарій фільму про Соломію Крушельницьку, разом з рецензіями відомих діячів мистецтв відніс його до Міністерства культури України. Довго чекав на відповідь, і врешті мені повідомили, що сценарій... загубився.

— Справді зник?

— Не зовсім. Згодом я впізнав деяких героїв свого сценарію — а це були вигадані персонажі з вигаданими іменами — в іншого автора.

— І ви не стали на захист інтелектуальної власності?

— Ні. І тепер не хочу називати імені тої людини. Бог їй суддя! Не хочу, щоб на ім'я моєї вчительки впала павутина. Соломія Амвросіївна піднялася над усіма пересудами і спекуляціями, бо була більше, ніж артистка. Велика українка дарувала право голосу своїй бездержавній нації...

Розмову вела Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

«Неперевершена співачка, чарівна жінка»

«У перші десятиріччя двадцятого століття на оперних сценах світу царювали чотири особи чоловічої статі — Баттістіні, Карузо, Тітта Руффо, Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася сягнути їх висот і стати врівень з ними. Нею була Соломія Крушельницька.

Однак порівняно зі своїми уславленими колегами вона виявилася набагато вищою як особистість. Інколи загадковіша, часами ширша, майже завжди складніша та більш цільна — троїста і єдина особистість актриси — співачки—музиканта».

Рінальдо КАРТОПАССІ, відомий італійський музикознавець і музичний критик.

«Неперевершена співачка, чарівна жінка».

Артуро ТОСКАНІНІ.

«Як правдивий творчий талант, вона живе життям героїнь, яких відтворює... Незрівнянна, обдарована сильним голосом з могутнім звуком — то ніжним, то трагічним, п. Крушельницька є, безперечно, однією з найбільших артисток сучасної доби».

Журнал «Ревю д'арт драматік» (Париж, 15 серпня 1902 р.)

«Спів Крушельницької — це усвідомлення мислі, це декламація, основана на виразі почуття, на битті серця, на внутрішньому голосі душі, і тому він справляє таке сильне враження на слухачів, які свідомо чи несвідомо відчувають під звуками всю чарівність і поезію слова. А кожне слово в устах Крушельницької — це вираз небувалої на нашій сцені майстерності, це коштовний камінь, у майстерну обробку якого вкладено всю щирість і правдивість почуттів. У кожному її слові відчувається не тільки професіональна співачка, а й досконала артистка, яка завдяки вродженому талантові і досвідові, здобутому впертим навчанням, уміє з однаковою легкістю бути в один вечір Галькою —дівчиною з простолюду, а завтра — Графинею — великосвітською дамою...».

Антоній СИГЕТИНСЬКИЙ, відомий польський музичний критик.

«Соломія Крушельницька жила, щоб облагороджувати серця людей, возвеличити правду мистецтва, вона гідно репрезентувала і популяризувала мистецтво нашого народу в широкому світі у дуже важкий для нього історичний час. Вона співала гімн рідному краю! Безсмертна наша Соломія!..»

Ірина ВІЛЬДЕ.

Ведучі рубрики: Віталій АБЛІЦОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Любов, карнавал і весна

На кілька днів Німеччина, здається, забула про політику, земельні вибори, пристрасті навколо запровадження подвійного громадянства. І навіть хвиля страйків, у якій взяли участь 300 тисяч металістів, змушена була відкотитися перед подією, назва якій — карнавал!

Щороку в середині лютого, починаючи з 17 століття, країна перетворюється на величезний балаган. Тисячі людей, вирядженi у барвисті карнавальні костюми, з розмальованими обличчями виходять на вулиці веселитися. У німецького карнавалу своя прикмета: він має бути блазенським, галасливим і смішним. У вир веселощів неможливо не потрапити. А щоб вас визнали своїм, достатньо лише щогучніше і щочастіше разом з усіма вигукувати карнавальні кличі: «Алаах!», «Хелау!».

А коли ви ще замість звичайних штанів надягнете піжамні, на голову — солом'яну перуку, а на ніс — банку з-під кока-коли, то вважайте, що в цій компанії ви — свій. «Жартуйте, забудьте тривоги, поспішайте побути блазнем сьогодні, бо завтра настануть будні, з якими вже не пожартуєш!» — закликають плакатики учасників блазенської ходи.

Оця вервечка вирядженних людей, яких вітав з трибуни головний блазень карнавалу, нагадали мені... прісноапам'ятні наші святкові політичні демонстрації з точністю до навпаки. Яких тільки транспортних засобів не притягнули на свято жителі міста! Старі трактори з причіпами, якісь візочки і вози, і все те розцяцьковане, розмальоване, розписане всілякими блазенськими законами. А на них якщо не живі політики, то велетенські ляльки з їхніми гротескними обличчями.

Щодо політиків, то вони давно вже зрозуміли: карнавали — саме той випадок, коли треба сміятися з усіма і не ображатися, коли сміються з тебе. Крім того, за кількістю жартів і карикатур на карнавалі визначають популярність політика. Досі лідером і рекордсменом у цьому був Гельмут Коль, але нині він поступиться першістю міністрові фінансів Оскару Лафонтену.

Карнавальна хода збирає тисячі глядачів, теж, до речі, вирядженних у блазенське вбрання. Найщедріший «дощ» із солодощів, пакуночків і поп-корном, дрібних сувенірів упереміш із конфетті падає їм на голови. Найвинахідливіші глядачі підставляють перевернуті парасольки, аби більше дісталося.

Проте жарти жартами, а проведення карнавалу — не забава. Для його підготовки обирають місцеві, земельні, всенімецький спеціальні комітети. Починається блазенська «п'ята пора року» 11 числа 11 місяця. Кожна земля обирає господарів карнавалу — принца і принцесу.

У Німеччині 5500 карнавальних клубів. Скажімо, лише в Кельні щороку в карнавальній ході беруть участь понад півтора мільйона осіб, у великих містах на глядачів висипають по 100 тонн ласощів.

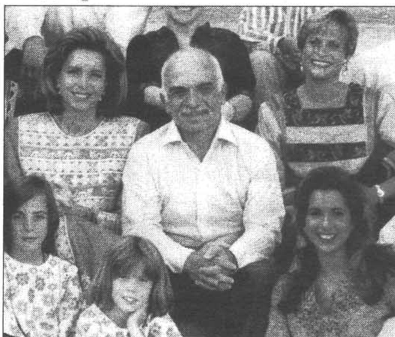
Доходи від продажу карнавальних костюмів та інших атрибутів щорічно становлять більш як 400 млн. марок. У швейній промисловості щонайменше 10 млн. осіб працюють тільки на це свято. Самі ж «карнавалісти» витрачають на веселі забави майже 2 млрд. марок.

А ще... карнавал у Німеччині обов'язково збігається з днем Святого Валентина — днем усіх закоханих, тому разом з ласощами у натовпи глядачів летять ще й квіти. І як обіцяє спеціально надрукована до свята яскрава «пам'ятка», «хто закохується чи одружується цього дня, житиме в парі довго та щасливо, а вже кому випало народитися в ніч із 14 на 15 лютого, то межі чеснотам і щастю просто не існує». Авторові цих рядків, який до названих чисел має безпосереднє відношення, стало трохи нудно. Але погляд зачепився за наступне речення, підкреслене червоною рискою: «Це не так? Не поспішайте розчаровуватися: усе ще буде!»

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Для нової королеви сім'я — над усе

Юна королева поруч із покійним королем Хусейном (у першому ряду праворуч)

Молода і вельми сучасна — ось що можна впевнено сказати про дружину нового йорданського короля Абдалли — Ранію Фейсал аль-Ясін.

Королева Ранія народилася 1970 року в родині палестинського лікаря, який працював у Кувейті. Перш ніж пов'язати долю з йорданським королівським домом Хашимітів, працювала у сфері менеджменту і комп'ютерів. 1993 року стала дружиною принца Абдалли. Нині молоде подружжя виховує двох дітей: принца Хасана і принцесу Іман.

«Чоловік і я віддаємо перевагу способу життя, далекому від офіційних формальностей. Для нас багато значить приватне життя», — зізналася майбутня королева в інтерв'ю, опублікованому днями в арабському часописі «Сейдаті». І численні фотографії принцеси Ранії у пресі підтверджують сказане. На одній з них молода, неймовірно гарна жінка сфотографована у джинсах, що, правду кажучи, нехарактерне для арабської офіційної фотохроніки. На запитання про те, як значною мірою традиціоналістське йорданське суспільство сприймає її суто світське ставлення до життя, Ранія відповіла: "Я не єдина сучасна принцеса у королівській сім'ї. Майже всі її члени — за практичне і поміркoване ставлення до життя».

Виховуючи дітей, королева активно займається громадською та доброчинною діяльністю. Однак наймолодшій королеві в історії країни ідеально пасує роль першої леді: розумна, гарна, сучасна.

За матеріалами зарубіжної преси.

Туреччину «пихоманить»

Як не банально — від землетрусів. У доповіді турецького департаменту щодо дій у надзвичайних ситуаціях ідеться про те, що всі райони країни потерпають від стихійних лих: землетрусів, зсувів і обвалів. Але найбільша загроза для Туреччини, 96 відсотків території якої у сейсмічно небезпечних зонах, — землетруси. І це справді так.

За 105 років у країні сталося 120 сильних землетрусів, унаслідок яких загинули близько 80 тисяч осіб, повідомив керівник місцевого Фонду з попередження землетрусів Рифат Ярар. Найбільший з них у Туреччині цього століття був у грудні 1939 року у східній провінції Ерзінджан. Він забрав життя 40 тисяч осіб, повідомляє ІТАР—ТАКС.

На боротьбу із сексуальним рабством!

Приблизно з таким закликом звернулося Міністерство юстиції Австралії до Федерального парламенту.

За деякими підрахунками, нині в країні перебуває 200—300 сексуальних рабинь-іноземок, переважно з азіатських країн. Офіційно зареєстровано 14 випадків, коли іноземки заманювалися в Австралію під приводом якоїсь пристойної роботи, а потім їх примушували працювати проститутками, щоб «повернути борг». У запропонованому парламенту законі примус до проституції карається ув'язненням від 15 до 19 років.

Павло АНГЕЛУЦА.
Австралія.

Чому ж мавпи не хворіють на СНІД?

Розв'язано одну з найголовніших загадок СНІДу — звідки загалом з'явилося це захворювання? Як стверджують американські вчені, джерелом вірусу стали шимпанзе.

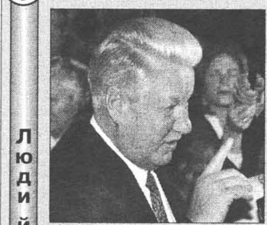
На чиказькій конференції вірусологів група співробітників Алабамського університету повідомила: вдалося отримати переконливі докази про три випадки в Африці, коли вірус уперше перейшов від мавпи до людини. І один з цих випадків поклав початок жахливій епідемії, жертвами якої стали близько 35 млн. осіб на нашій планеті.

Як зазначила у своєму виступі керівник групи дослідників Беатріс Хан, подія, що спричинила епідемію, напевно сталася у Західній Екваторіальній Африці, коли хтось заразився вірусом в шимпанзе, можливо, убив тварину в пошуках їжі.

За словами фахівців, шимпанзе, цілком вірогідно, носять цей вірус у своєму організмі протягом сотень тисяч років і не хворіють. З'ясувати тепер, чому в них хвороба не розвивається, зазначає агенція АП, —виключно важливе і цікаве завдання.

Люди й події

То кого попередив Єльцин?

Публічна заява Єльцина про те, що він по телефону попередив Клінтона про неприпустимість збройних акцій проти сербів, викликала щирий подив у Вашингтоні. Там запевняють: ніяких дзвінків із Кремля останнім часом не було. Але, як відомо, днями Борис Миколайович розмовляв із Кучмою... Головне, аби не сталося так, що потім американський президент прийматиме від Єльцина привітання з ратифікацією «великого» українсько-російського договору.

Не там шукали

Виявляється, «у країнах Центральної та Східної Європи практично зникло таке явище, як «українська мафія» —таку впевненість, повідомив «Інтерфакс-Україна», висловив міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко. От і думай тепер: чи то вже Україна непомітно перемістилася зі східноєвропейського регіону в якийсь інший, чи то наша міліція не там шукає. Та навіть коли шукали й не знайшли, то... мафія ж безсмертна! Хіба в МВС цього не знають?

Готуйте гроші, розуміння буде

Невиправданим песимізмом позначені останні листи до українських можновладців та заяви корейських учасників СП «АвтоЗАЗ-Деу»: діяльність підприємства, мовляв, під загрозою, українська сторона не виконує цілий блок своїх зобов'язань тощо. Та не треба нікому писати, незабаром самі прибіжать: адже знову, як і рік тому, передвиборна кампанія, а в державній скарбниці порожньо. Словом, гроші ваші — розуміння наше. Тобто їхнє.

Сонце і вождь світять удвох

Відомий вислів «Нам сонця не треба — нам партія світить, нам хліба не треба — роботу давай!» набув на цьому тижні нового імпульсу в Північній Кореї: там святкували 57-річчя дорогого вождя товариша Кім Чен Ира. Щодо сонця і партії, то поки що вони світять там разом, а от щодо хліба... Схоже, невдовзі північнокорейці зможуть повністю насолоджуватися лише роботою, не відволікаючись на інші — менш корисні для соціалістичного будівництва — речі.

Горе патріота

Великий російський патріот Юрій Лужков мав днями проблему: не міг гідно потужити за «ганебною» ратифікацією базового україно-російського договору. Річ у тім, що за давньою, долужковською російською традицією за таких нещасних жалобних обставин слід обов'язково рвати на собі волосся, але ж... Утім, нехай приїздить в Україну — у нас, свідчить практика, уже вміють це гарно наробити. Особливо великим друзям українського народу.

Коли в Німеччині забувають про політику

Козирні карти голови Кулакова

Володимир Кулаков, директор Хмельницької швейної фабрики, належить до того типу керівників, про яких без перебільшення кажуть: «Не місце прикрашає людину, а людина місце». Підприємство вже дихало на ладан, коли на прохання швейників Володимир Іванович взяв його під крило очолюваного ним об'єднання «Легпромторг». Після реорганізації нове ЗАТ «Хмельницьклегпром» швидко почало набирати обертів. Нині фабрика експортує свою продукцію не лише до країн близького зарубіжжя, а й одягає навіть вибагливих німців.

Як підкреслює Володимир Іванович, запорукою такого стрімкого злету стала оперативна морально-психологічна переорієнтація управлінського апарату на роботу в ринкових умовах. Тепер легпромівці мають аналітичний центр, що прогнозує розвиток економічних подій не тільки в Україні, але й у Європі. Саме завдяки цьому підприємство не потрапило у «російську фінансову кризу», хоч значну частку своїх виробів хмельничани постачають східному сусідові. Та це не єдина козирна карта Кулакова. Тут шанують зароблену копійку, бо жодної інвестиційної гривні не взяли. Всі обігові кошти — власні. І це найвища гордість колективу, який пишається водночас і своїм головою правління. Про нього жартома кажуть: наш голова — з великою головою!

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Наш голова — з великою головою!

Олена Зубрилова: Це мов чарівний сон...

Перемога має особливо солодкий смак. Але треба думати про наступні старти. Вони завжди складніші, ніж попередні...

Чотирирічна Тетянка Зубрилова у своєму ошатному білому платтячку дуже нагадувала Дюймовочку. Було весело і радісно. Смачні тістечка і сік. А тут ще дорослі говорили багато хороших слів про її маму, дарували їй подарунки, квіти. На сцені артисти співали пісень. А на великому екрані показували матусю та знайомих тітоньок на лижні з рушницями за плечима.

Так відбувалося під час вечора в клубі «Центрум», на якому вшановували національні збірні країни. Організував цю яскраву зустріч президент Федерації біатлону України Володимир Бринзак. До речі, відтоді, як він став біля керма цієї організації, український біатлон набув іще більшого авторитету в світі.

Наступного дня наші спортсмени мали вирушати до Фінляндії, де в місті Контіолахті згодом мав відбутися чемпіонат світу.

Тоді мініатюрна (зріст — 161 см, вага — 52 кг) Олена Зубрилова, якій 25 лютого виповниться 26 років, охоче спілкувалася з пресою. Згадували про її золоті медалі на етапах Кубка світу, інші численні нагороди. Відповіла вона і на запитання кореспондента «ГУ».

Але спершу трохи історії. Родом Олена Огурцова (дівоче прізвище Зубрилової) із Шостки, що на Сумщині. Там на стадіоні підприємства «Свема» записалася до лижної секції, яку вів Ігор Аркадійович Бушмельов. Згодом прийшли перші успіхи. Але все з ніг на голову перевернув його величність випадок. Одного разу треба було когось виручити і виступити у змаганнях з біатлону. Зрозуміло, що чемпіонкою Оленка не стала. Однак тоді, мабуть, тренер вирішив, що Огурцова неодмінно досягне чималих вершин саме в цьому виді спорту. І мов у воду дивився. Протягом однієї зими вона навіть стажувалася в збірній Росії. Там і навчилася добре стріляти.

Уперше нинішня тернопільська динамівка привернула до себе найбільшу увагу на чемпіонаті світу-97 в Осрблі. Тоді вона виграла всі срібні нагороди індивідуальної програми (спринт, 7,5 км, перегони переслідування на 10 км, 15-кілометрівку), ще й «бронзу» в естафеті...

— Олено, а як вам вдається протягом тривалого часу тримати постійну вагу?

— Ой, як це важко. Стримувати себе від спокус —справжнісінька мука. Понад усе люблю шоколад. А ще — картоплю: варену, смажену, будь-яку. Але вага для стріляючого лижника, як для артистів балету, дуже важлива. Зайві кілограми значно погіршують результати.

Мандруючи світами, ми з моїм чоловіком і тренером Романом Зубриловим возимо за собою посуд, електроплитку, продукти.

— А що, вас хіба не годують під час зборів?

— Годують. Але... Скажімо, на базі «Тисовець» у Карпатах страви доброї якості на столі з'являються лише у тих випадках, коли туди навідується різне начальство. Тому доводиться самим куховарити. І дешевше, і безпечніше.

— А донечку за собою возите?

— Тільки на збори влітку. Адже вона ще маленька. Її доглядають батьки Романа. Втім, Тетянка вже виявляє прихильність до лиж.

— Олено, либонь, як і більшість жінок ви не забуваєте і про модну сукню, парфуми? Он яка ви сьогодні елегантна і чарівна.

— Кілька років усі наші з чоловіком кошти вкладали у спорт. Тому про модний одяг та косметику навіть і не думала. Оце тільки тепер, коли до нас прийшли певні успіхи, з'явилася можливість подбати й про зовнішність. Дякую, зокрема, фірмі «Екмі» за подаровані парфуми.

— Отже, матеріальне становище вашої сім'ї тепер безхмарне? Либонь, спонсори стоять до вас у черзі?

— Зарплати наші скромні. Повірте. Найбільше допомагають держава та федерація. Є й кілька спонсорів. Скажімо, лижі мені надає фірма «Фішер», одяг — «Адідас». На етапах Кубка світу ми з Водоп'яновою виступаємо за рахунок міжнародної федерації.

... Минали дні, а чемпіонат у Контіолахті через люті морози ніяк не міг розпочатися. Вирішили скоротити програму наполовину. Перший старт приніс Зубриловій третє місце у спринті. Хоча всі говорили, що її «бронза» — із золотим відбліском. Тому чекали від українки перемоги.

І вона прийшла. Цифра «тринадцять» стала для Олени щасливою. Саме 13 лютого було дано старт перегонам переслідування. Зубрилова бігла лижнею і стріляла казково. Не витримали темпу шведка Форсберг, німкеня Цельнер, словачка Шварцбахерова. А Олена з понад хвилинним запасом часу, мов під «золотими вітрилами», мчала до своєї слави.

— Це все, мов чарівний сон, — каже чемпіонка. — Перемога має особливо солодкий смак. Але треба думати п[...] наступні старти. Вони завжди складніш[...] ніж попередні...

В. Б.

Фото Миколи БОЧКА.

Останнє попередження...

Декотрі пропонували негайно позбавити СК «Миколаїв» професіонального статусу. Декотрі — дати останній шанс...

Як ми вже повідомляли, цього тижня відбулося засідання Ради Професіональної футбольної ліги. Серед питань, які розглядалися, — катастрофічне матеріальне становище більшості клубів. На цьому наголошував у своїй доповіді президент ПФЛ, народний депутат України Григорій СУРКІС.

Фінанси — «співають романси»

У вищій лізі всі клуби, за винятком СК «Миколаїв», заявочні внески сплатили. Втім, до проблем багатостраждального миколаївського колективу повернемося дещо пізніше.

Тепер про першу лігу. До 15 лютого необхідну суму грошей до каси ПФЛ не перерахували: житомирське «Полісся», «Буковина» (Чернівці), «Шахтар» (Макіївка) і кременчуцький «Кремінь».

Усе це, звичайно, неподобство. Але ще гірша картина у другій лізі. Як відомо, її розподілено на три групи. Так от, у групі А нічого ще не сплатили: «Верес» (Рівне), «Галичина» (Дрогобич), ФК «Калуш», «Борисфен» (Бориспіль), «Папірник» (Малин), «Гарай» (Жовква). У групі Б до «боргової ями» потрапили: «Торпедо» (Мелітополь), «Титан» (Армянськ), «Гірник-Спорт» (Комсомольськ), «Портовик» (Іллічівськ), «Динамо-СКА» (Одеса). Не кращі справи у групі В. Серед злісних неплатників — «Оскол» (Куп'янськ), «Металург» (Новомосковськ), «Шахтар» (Стаханов), ВПС (Краматорськ), «Шахтар» (Горлівка), «Зоря» (Луганськ).

Загальна сума боргів становить 774 615 гривень 50 копійок. Картина, погодьтеся, гнітюча. А ще низка клубів не сплатила гроші за ліцензування футболістів.

Отже, постановили: командам першої та другої ліг, які перебувають у тому чорному списку, продовжити термін сплати до 1 березня. Це також останній день перераховування на рахунок ПФЛ і трьох тисяч умовних одиниць штрафу. Інакше з команд знімуть по шість очок.

Полечко-поле...

Віце-президент ФФУ Борис Воскресенський — великий авторитет у царині спортивних споруд — уже вкотре загострив увагу на облаштуванні стадіонів, якого категорично вимагають УЄФА, ФІФА і ПФЛ України. На попередній конференції Ліги (4 грудня минулого року) було прийнято постанову, що до 1 лютого 1999 року усі клуби вищої ліги нададуть договори з фірмами про встановлення підігріву футбольних полів на стадіонах, де приймають суперників ці колективи. І що ми бачимо? Жодних зрушень. Термін змушені перенести на 15 березня. І знову лунають погрози клубам позбавити їх турнірних очок. Пан Воскресенський, до речі, сказав, що підігрів можна встановити протягом якихось двадцяти днів.

А поки що договір з підрядниками мають лише «Кривбас» і «Металург» (Запоріжжя). З Миколаєва надіслали протокол про наміри. «Зірка», «Металург» (Маріуполь), «Карпати» обмежилися лише відписками. А от ЦСКА і донецький «Металург» взагалі нічого не обіцяють і мовчать, мов води у рот набрали.

Перепало на горіхи директорові клубу «Таврія» (Сімферополь) Рувиму Аронову. Він вважає, що його команду можна не турбувати такими проблемами. Адже Крим південніше від усіх. Критикували пана Аронова і за те, що протягом року він лише листується з ПФЛ і жодної участі в її роботі не бере.

Край прірви

Розмова про СК «Миколаїв», гадаю, нікому задоволення не принесла. Ситуація склалася катастрофічна. Інакше не скажеш. Миколаївці мало того, що не перерахували 50 відсотків заявочного внеску, заборгували своїм гравцям зарплату за два місяці, а й винні ще донецькому «Шахтареві» за оренду футболістів ... 100 тисяч доларів США. До цього додамо ще й штраф у три тисячі умовних одиниць за невиплату заявочного внеску.

Григорій Суркіс сказав досить різкі слова на адресу мера Миколаєва Анатолія Олійника (футбольний клуб є власністю міста):

— З усього видно, що футбольна команда панові Олійнику не потрібна...

Дебати в залі тривали. Декотрі пропонували негайно позбавити СК «Миколаїв» професіонального статусу. Декотрі — дати останній шанс, не дозволити колективу опинитися у прірві. До них приєднався і президент ПФЛ. Так і вирішили. Доведеться миколаївцям до 22 лютого розрахуватися з ПФЛ, а з донецьким «Шахтарем» та своїми гравцями — до 1 березня. Окрім того, до 5 березня клуб має подати до ПФЛ документ про своє фінансування.

Хоча, якщо чесно, важко повірити, що станеться диво. Шкода насамперед миколаївських уболівальників. Вони можуть постраждати найбільше. А щоб так не сталося, і мають думати «батьки міста»...

Згідно з міжнародним календарем

Ми вже писали про перенесення окремих матчів національного чемпіонату в березні. Про це просили тренери збірних. Їх не важко зрозуміти, бо треба, щоб футболісти національних команд мали можливості якнайкраще підготуватися до європейських відбіркових випробувань. Постали проблеми і з календарем на наступний чемпіонат. Скажімо, у вересні дві зустрічі у збірної і три тури єврокубків.

Скажіть, куди втиснути бодай тур чемпіонату? Отож відповідальний секретар ПФЛ Валерій Мирський запропонував змінити систему розіграшу. На першому етапі команди розділяються на дві підгрупи по вісім команд. Потім по чотири з кожної утворять групу, яка боротиметься за нагороди. Друга вісімка — за виживання. Така структура дасть змогу скоротити кількість турів з 30 до 22.

Однак ця пропозиція багатьох прихильників не завоювала. А пан Суркіс запропонував інше: вже черговий чемпіонат, який стартує влітку, розпочати 14 клубами. Якщо ця пропозиція матиме підтримку, то клуби, котрі посядуть 15—16-те місця у чемпіонаті, що триває, залишають вищий клас автоматично. А ті, що посядуть 13—14-те місця, зіграють перехідні матчі з переможцями першої ліги. Зрозуміло, така пропозиція не викликала радості в таборі аутсайдерів. Розчаровані й представники першої ліги. Адже вони викладалися протягом сезону. А тут два матчі можуть усе звести нанівець.

Зійшлися на тому, що представники клубів до 1 березня у письмовій формі подадуть ПФЛ власні пропозиції. Участь у голосуванні візьмуть усі 79 професіональних клубів. Якщо вирішать скоротити кількість учасників вищого дивізіону, тоді буде скликано надзвичайний конгрес, на якому й приймуть остаточне рішення...

Було прийнято рішення про проведення звітно-виборної конференції ПФЛ у червні нинішнього року.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПФЛ наводить порядок

Звідусіль

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. «Сокіл» (Київ) — «Беркут-ППО» (Київ). 2:1 (0:0, 0:0, 2:1). Інтерес до цього поєдинку був недаремний (у залі, який вміщує близько 800 глядачів, було тисяч зо дві!). Адже боротьба була такою непримиренною і гострою, що таких матчів за часів нашої незалежності щось і не пригадати.

Лише в середині третього періоду відкрили рахунок. «Соколові» нарешті вдалася швидка кинджальна атака, і Зіневич з передачі Марковського вразив ціль (47). А на 53-й хвилині глядачі побачили в усій красі форварда господарів Степанищева. Прохід правим краєм, пауза і вивірена передача на Харченка, який увігнав шайбу у ворота «Беркута» — 2:0.

Але гості не змирилися, через хвил[...] один з найкращих серед них — Кузнецов — скористався чисельною перевагою — 2:1. За 15 секунд до фінальної сирени наставник «Беркута» Олександр Куликов зняв воротаря і випустив шостого польового гравця. Але все так і закінчилося.

Сьогодні «Сокіл» в Палаці профспілок приймає «Тівалі» (Мінськ), а завтра ці команди переберуться до Палацу спорту і проведуть повторний поєдинок. Обидва матчі розпочнуться о 13.00. Вхід до Палацу спорту безплатний.

Футбол. Київські динамівці, як відомо, тепер перебувають в Ізраїлі. Наш чемпіон уже провів перший контрольний матч проти російської «Аланії» і поступився — 1:2. Шевченко, 58 — Демітрадзе, 6, Батіста, 44.

У першому таймі «Динамо» грало в такому складі: Кернозенко, Кирюхін, Федоров, Ващук, Баланчук, Михайленко, Кормильцев, Кардаш, Яшкін, Герасименко, В. Маковський. Після перерви на поле вийшли десять нових гравців (залишився тільки Ващук): Шовковський, Лужний, Єзерський, Каладзе, Хацкевич, Гусин, Косовський, Белькевич, Шевченко, Ребров.

У другому таймі владикавказці влаштували «полювання» на киян, провокували їх. На 64-й хвилині з поля вилучили Демітрадзе і Хацкевича. А на 85-й хвилині поле залишив гравець суперника Коваленко, який в центрі (!) поля прямою ногою стрибнув на Єзерського і травмував його. Нашого захисника повезли до лікарні. А замість нього на поле вийшов Коновалов.

Планували ще одну гру з «Аланією». Але таких друзів-суперників нам не треба, вирішили тренери «Динамо». Тепер кияни 23 лютого мають зіграти з «Маккабі» (Тель-Авів).

***

Сьогодні виповнюється 60 років відомому вихователю юних футболістів, заслуженому тренерові України, президентові дитячого ФК «Сталь» Леонідові Кривицькому — людині з яскравою спортивною біографією. Численні вихованці і друзі бажають Леонідові Григоровичу міцного здоров'я і багато років служіння українському футболові.

Жарт номера

Взаємозалік.

Мал. Сергія ФЛЬОРКА.

Шагренева шкіра

— Мастицький, як ви гадаєте, чим люди скельця окулярів протирають? — поцікавився у свого помічника керівник дуже принципової інспекції.

— Хто чим, Гвідоне Салтановичу, — відповів той. —Фланелькою, замшею, а ось вам годилося б шагренню. Неперевершений матеріал. Виробляється виключно зі спинної частини козячих шкур.

— А що, Мастицький, на підвідомчій нам території знайдеться клаптик шагрені? Зрозуміло, із виробничих відходів.

— Гадаю, так. Фірма «Шик», здається, має з цим справу.

— І в кого вони на контролі?

— Шурочка їх «стриже»,.. вибачте, перевіряє. Та ви не переймайтеся, Гвідоне Салтановичу, то вже моя турбота.

— Добре. Тільки, будь ласка, клаптик візьміть з виробничих відходів. У присутності директора фірми. А ще ліпше, з тих відходів, які вестимуть на смітник. У присутності трьох понятих. Зі складанням відповідного документа.

Через кілька хвилин Мастицький викликав Шурочку.

— Олександро Павлівно, фірму «Шик» ви коли перевіряли?

— Учора.

— Є порушення?

— Якщо треба — будуть!

— Розумієте, Гвідон Салтанович... хоче мати два метри високоякісної шагрені.

— Гвідон Салтанович?!

— Гвідон Салтанович.

— Два метри шагрені?!

— Ну-у, скажімо, менше, та коли я різатиму, вирізуватиму те, що йому потрібно, щось зіпсую, щось недоміряю...

— Я зрозуміла, — посміхнулася Шурочка. І сіла до телефону.

— Алло! Єгоре Дмитровичу! Так, це я. Впізнали? Не треба мене на тому світі впізнавати. Справа в тім, що Гвідон Салтанович хоче мати п'ять метрів високоякісної шагрені.

— Гвідон Салтанович?!

— Гвідон Салтанович.

— П'ять метрів?!

— Ну-у, скажімо, менше, але коли я вирізуватиму те, що йому потрібно... щось спартачу... Вам ніколи? Ви працюєте з актом, який я вчора склала? То викиньте його! Через десять хвилин привезете? От і добре.

Невдовзі Гвідон Салтанович, керівник дуже принципової інспекції, таки отримав свій клаптик шагрені. А коли протер окуляри, то побачив на Мастицькому новенький піджак із шагреневої шкіри, а на Шурочці пальто з такого само матеріалу.

Микола ВОЗІЯНОВ.

Харків.

Просто в очі

Увесь останній час, а ще більш напередодні свята Пазія мучила думка: де взяти гроші? Ні, не на ресторан або веселе товариство, а хоча б на скромне сімейне застілля. Перебравши ймовірні та неймовірні варіанти, він згадав за свій ваучер. Свого часу по радіо, телебаченню і в пресі всілякі корпорації і так звані трасти настирливо закликали нести приватизаційні сертифікати саме до них, обіцяючи шалені прибутки. Проте Пазій не вірив ані їм, ані державі, яка вкрала його багаторічні заощадження і залишила голим. Тож вирішив не ризикувати, а довірити ваучер рідному закладові.

Отже, із безголосого гвинтика він, звичайний працівник, перетворився на такого ж рівноправного власника, як і сам директор. Тепер має повне право зайти до його кабінету і, гепнувши кулаком по столу, поставити запитання про кричущі факти, відомі всьому колективу.

Нехай відповість:

по-перше — де самі акції на ті ваучери, що вони їх сюди вклали?

По-друге — де на ті акції обіцяні дивіденди?

По-третє — якщо грошей нема, то до чиєї кишені йде орендна платня комерсантів, чиї офіси розмістилися мало не на весь їхній будинок?

По-четверте — яким коштом підлеглі будівельники звели йому розкішний триповерховий котедж із казенних матеріалів у робочий час?

По-п'яте — чи мав він совість, коли взяв собі та своїм лакизам по безпроцентній позичці в обсязі мало не річного окладу?

По-шосте — як дійшов до такого нахабства, що поміняв власного старого «Запорожця» на новенького «Мерседеса», придбаного за рахунок їхнього закладу?

А по-сьоме, по-восьме, по-дев'яте...

Подібних закидів безліч, і зараз він їх викладе цьому бундючному зажері, який втратив усякий сором.

... Повний рішучості, Пазій зайшов до приймальні. Секретарка зникла за «керівними» дверима з тацею, на якій стояли склянка з гарячим чаєм та блюдця зі скибочками лимону і печивом. Скільки часу треба, щоб це з'їсти? Ну, десять, п'ятнадцять хвилин... За півгодини терпець у Пазія урвався, і він рвучко увійшов до кабінету.

— Я до вас як співвласник нашого заводу.

— Ви — співвласник? — здивувався директор.

— Авжеж, адже я вклав сюди свій ваучер.

— Ну та й що?

— А те, що я від колективу таких само звичайних вкладників.

— Та ви сідайте, — запросив директор. — Тасю, будь ласка, принеси ще чайок!

За хвилину з'явилися ще один запашний напій і тістечка.

— Пригощайтеся!..

Пазій неквапно почав куштувати. Господар кабінету час від часу сьорбав теж, перегортаючи папери й перемовляючись з кимось по телефону. Невдовзі чашка і блюдечко спорожніли.

— Ну, то що у вас? — запитав директор.

— Та я того... — Пазій витер носовичком губи.

— Що того?

— Від імені колективу...

— Що від імені колективу?

— Зайшов, пане директоре, привітати вас з цим... святом.

Той приязно усміхнувся, підвівся і простягнув руку:

— Дякую, дякую! Й усіх вас теж, пане... Вас як звуть?

— Петро Митрофанович.

— Пане Петре Митрофановичу, зичу доброго здоров'я і повного столу!..

Пазій вийшов з кабінету і вдоволений попрямував до себе. «Га, як я йому! — втішався він. — Просто в очі, з натяком. Мовляв, щоб ти зустрів свято так, як твій зголоднілий колектив! А віддячиться тобі за все... Ні, не вийшовтаки ще з мене козацький дух!..».

Савелій ЦИПІН.

З такою екологією я теж у море ні ногою

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Пародії

Поетові ревнощі

Ця жінка закохана більше у вірші,
ніж в мене.
Мороз, а вона зігрівається в полум'ї слів...
Неторкнуте й тінню моєю
розстелене ложе
І білістю дихає чисте жіноче
єство...

Василь РЯБИЙ
(«Ворожіння на цвяхах»)

Ревную її (а чуття це, НІВРОКУ, шалене)
До творів своїх і, звичайно,
обурений вкрай:
Ця жінка закохана більше у вірші,
ніж в мене!
Весь вечір благає:
— Читай мені, любий, читай!
Охрип я, хоч знаю,
що вірші у мене на рівні.
Охляв, хоча знаю,
що я майстровитий поет.
Але вже за північ,
вже скоро співатимуть півні,
А їй дай поему, баладу,
сонет, тріолет.
Вже ранок, проміння у вікнах.
Хіба це нормально?
Жбурнув я рукопис, кричу,
що урвався терпець.
А жінка: — Сам винен!
Нащо написав геніально?
... Все. Я зав'язав.
Не писатиму більше. Капець!

Петро РЕБРО.

Запоріжжя.

Почуте

У театрі

— Які враження від спектаклю?

— Прекрасні! Тільки з місцями нам не пощастило.

— Чому?

— Ми бачили всіх і все, але ніхто не бачив нас...

На ринку

— Прошу пана, чому це яйце коштує, як курка?

— Бо з нього в майбутньому і буде курка...

Де була?..

Чоловік після зустрічі Нового року повернувся аж на третій день додому. У дверях стоїть дружина і сварить його:

— Де ти оце стільки днів гуляв?

— Я знаю, де я був. А ось де ти була цих три дні, не знаю. Доведи, що була вдома!..

Уві сні

Дружина: Чому ти так часто говориш уві сні?

Чоловік: Мабуть, тому, що вдень ти не даєш мені й слова сказати!

У психіатричній лікарні

— Лікарю, у мене пробіли в пам'яті.

— І давно?

— Що «давно»?

— Пробіли.

— Які пробіли?..

Записали
Тарас ЛЕХМАН,
Віктор ДАНИЛІВ.

Червоноград.

З натури

Відповідь

Дослідник громадської думки звертається до чоловіка років п'ятдесяти.

— Ваше ставлення до вищої влади?

— Різко негативне.

— Кого б хотіли бачити найвищою посадовою особою?

— Себе.

У магазині телерадіотоварів

— Який із телевізорів нормальний?

— Усі нормальні.

— Ой ні! Мені потрібен такий телевізор, який не передавав би сотні разів на добу одну і ту саму набридлу рекламу, від якої здуріти можна!

Скільки їх?

— Ти не знаєш, скільки тепер політичних партій в Україні?

— Точної цифри не знаю, але чув, що близько сімдесяти.

— Ого! Це, мабуть, через надлишок вождів?

— А що ти думав? Кажуть, що так склалося історично: де три українці — там чотири гетьмани.

Феодосій ЛУЗАН.

Київ.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Баєчки

Пробка

Цікаво,
Що на думці
Люди мають,
Як іменем
Моїм
Когось
Повеличають...

Дебати

Три вітри
Зійшлись,
Шуміли.
Сто проблем
Рішить
Хотіли.
День і ніч
Дебатували.
Ох і дров нам
Наламали!..

Батіг

Нахвалявся Батіг,
Що звалив би
З ніг
Він корову,
Коня
І бика.
Не казав лиш
Батіг,
Що усе це б
він зміг,
Як була б
Відповідна
Рука.

Василь ГУСТЯ.

Ужгород.

Перлюкізми

* Більшість козлів народжувалися людьми.
* Якби жінки менше говорили, їм би не було про що розмовляти!
* Дозволено все, за що заплачено.
* Якщо чоловік прийшов додому вчасно — це вже підозріло!
* Куди б ми не йшли — все одно приходимо не туди!
* Рай там, де грішниці.
* Не вчіть кухарок керувати країною!
* Головна перевага демократії в тому, що перед виборами можна безплатно отримати пакет гречки!
* Всенародна меншість.
* Спочатку сподіваються на вибори, потім — на перевибори.

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Висівки

* Продаються цуценята бульдозера.
* Дай серцю волю, але щоб закуска добра була.
* Політика політикою, а їсти всім хочеться.
* Даю уроки. На ваших помилках.
* Мало того, що з мосту та в воду, так ще й утопитися можна.
* «Не прислоняйтесь!» Не приосляйтесь, не присобачуйтесь!..
* Гість — як риба: довго свіжий не буває.
* Оголошення: «Зніму. Недорого».
* Міняю: шило на мило і навпаки.
* Зранку до ночі тільки твої очі. Ще б хоч борщу...

Зібрав
Анатолій ЯКОВЕНКО.

Якщо на вухах локшина, значить, на носі — вибори

«Я хочу добре жити»

Це прекрасне бажання, хоч реалізувати його нелегко

За професією Валентина Гринюк — культпрацівник. На цій ниві в селі Любомльського району, звідки й родом, працювала більше 9 років. Керувала хором, з яким не один раз їздила на концерти в Білорусію. Гарно співає, грає на піаніно, акордеоні. Але...

— Розумієте, я не відчувала задоволення від роботи, мене часто мучила думка, що не тим займаюся, — розповідала під час зустрічі Валентина Сергіївна. — Мені хотілося чогось більшого, і щоб це була власна справа. Самі знаєте, культпрацівник сьогодні на селі — нікому не потрібна професія. Клуби й бібліотеки закриваються. Животіти на кілька гривень, які виплачують не кожен місяць? А я хочу добре жити, бути багатою людиною. Хіба це погане прагнення? Ми з чоловіком так вирішили. Михайло — інженер за освітою, і не довго думали-гадали, що робитимемо. Взялися вирощувати свиней. Обоє народилися в селі, любимо тварин, уміємо їх доглядати...

Керівникам сільськогосподарських підприємств, до яких звернулася Валентина Сергіївна з такою пропозицією, ця ідея видалася безглуздою. А жінка продовжувала оббивати пороги кабінетів у багатьох КСП.

— З мене просто сміялися, — ділилася Валентина Гринюк. — Мене переконували, що свинарство — справа збиткова. Тоді я вирішила взяти в оренду свинарник, де почали самостійно господарювати. Сьогодні в багатьох господарствах на селі порожні свинарники і корівники, вони руйнуються, та в оренду їх не дають.

Багато часу витратила жінка, щоб нарешті її вислухали і зрозуміли. А таким керівником виявився директор Камінь-Каширського комбікормового заводу Анатолій Ніщик. Він повірив Валентині і Михайлові Гринюкам, дозволив їм розпочати власну справу з вирощування свиней в одному з порожніх свинарників у господарстві. Подружжя власним коштом відремонтувало приміщення, почало встановлювати необхідне обладнання...

— Ми не розраховували, що все це потребує таких великих коштів. Адже треба усе робити професіонально. Потрібен і ветлікар. В індивідуальних господарствах почали купувати поросят... Щоб були гарні, здорові. А корми? Все дорого. Де взяти гроші? Почали шукати. На Волині таких людей не знайшлося. Поїхала я в Київ до своїх знайомих. Слава Богу, один столичний молодий бізнесмен повірив. Поїхав у Камінь-Каширський, повела я його на свинарник, показала, розповіла про свої плани... Погодився чоловік, допоміг фінансами. Ми одразу купили сто поросят, потім ще п'ятдесят, через деякий час — ще кілька... Про нашу справу дізнався голова районної держадміністрації Ростислав Кухтай. Приїхав до нас, посварив, що ми до нього не звернулися. А звідки ми знали, що треба йти до першого керівника району. Хотіли все самі вирішити. Тепер від Ростислава Адамовича маємо повну підтримку. Нам повірили. В селі Яловацьку дали ще одне приміщення під свинарник. Плануємо до кінця цього року поставити на відгодівлю хоча б тисячу свиней.

Плани у Валентини Сергіївни великі. Можна за них порадіти. За власну справу ця сім'я взялася серйозно. З Ростиславом Адамовичем я побував в одному із свинарників Валентини Гринюк. На відгодівлі тут — 200 поросят. Гарні, чисті, ситі. Добовий приріст — 830 грамів. У кожній клітці — спеціальний пристрій, яким подається корм. Коли порося хоче їсти, воно підходить до цієї кормушки, тицяє рильцем... і смакує. Доглядає поросят практично одна людина —Володимир Кіпень. Його місячний заробіток — 300 гривень.

Я був присутній під час розмови Валентини Гринюк з Ростиславом Кухтаєм. Йшлося про те, щоб на базі місцевого консервного заводу збудувати м'ясний цех, де б на осінь цього року переробляти свинину. Як я зрозумів, Валентина Сергіївна хоче випускати не менш як 30 найменувань м'ясних та ковбасних виробів.

— Наші плани цілком реальні, — казала жінка. — Ми люди молоді, а тому маємо думати про майбутнє. Тепер зрозуміла, що у цій справі знайшла себе. Клопотів багато, та втоми не відчуваю, ніби вдруге народилася.

Кілька днів тому Валентина Сергіївна зателефонувала мені. Я почув радісний голос:

— Купила ще 80 поросят. Росте моя ферма!..

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Це було на обжинки

20 лютого минає 94 роки від дня народження письменника

«Я бачила Уласа Самчука, — сказала одного разу мені костопільчанка Ганна Ступницька. — Мені тоді шістнадцятий пішов».

Жінка, відчувши мою зацікавленість, продовжила:

— У селі саме справляли обжинки. Напередодні свята мої односельці зустрічали гостей з Рівного, піднесли їм хліб-сіль, який прийняв Улас Самчук (тоді я не знала, що це він). Зросту був середнього, гарної статури, кремезний. Темно-русяве волосся гладко зачісане. І хоча був при краватці, все одно відчувалось, що перед тобою людина села. Я його тоді подумки дядьком і прозвала. Ото дай йому косу в руки — і піде косити, дай плуга — і буде орати. Разом з тим від нього випромінювалася висока людяність, інтелігентність, розум.

А потім розпочався концерт. Ганна Ступницька була танцюристкою, мала свій сольний номер — танець «Чумак». Зазвичай вона переодягалася хлопчиком. Селяни знали, хто під тою одяганкою, любили цей танець, а тому на оплески не скупились, так само, як і гості свята.

— Після танцю, коли я дарувала квіти отому незнайомому дядькові, він підхопив мене на руки, підняв угору і поцілував у обидві щоки. А коли мій бриль скотився і з-під нього розсипалися коси, незнайомець здивувався: «А я думав, що це хлопець». Зал сміявся з тої оказії.

Трохи згодом рідні розповіли дівчині, що це був Улас Самчук — письменник. Після цього дівчина захопилася його творами. І, як призналася, особливий слід у її пам'яті залишив роман «Марія» — сильно написаний твір про голодомор 1932-1933 років в Україні, про страждання українського народу. Він справив на Ганну Ступницьку незабутнє враження, як і зустріч з автором книги — Уласом Самчуком.

Анатолій КАРП'ЮК, краєзнавець.

Костопіль Рівненської області.

У «Арти» — жіноче ім'я

Портрет

П'ять років тому художниця Олександра Теліженко, голова черкаського осередку Спілки майстрів народного мистецтва України, та економіст Тамара Тішакова заснували в Черкасах творчо-промислове підприємство «Арта».

Ця назва пішла від імені столиці держави, котра начебто процвітала сім тисячоліть тому в середній течії Дніпра, там, де тепер розташована Черкаська область.

Арта... Міф? Легенда? Реальність? Мабуть, реальніше те, що співзвуччя цього слова відповідає англійському ART, що означає мистецтво.

«Арта» працює над виготовленням художніх виробів, оздоблених ручною та машинною вишивкою, ексклюзивних і малосерійних, в яких сьогоденність поєднується з глибокою народною традицією. В кожному витворі — своєрідність, точність символіки, натхненність виконання.

«Арта» — це спілка творців у жанрі декоративно-прикладного мистецтва, єдина такого високого рівня в Україні.

В умовах нескінченної економічної кризи «Арта», використовуючи і нарощуючи потенціал черкаського осередку майстрів, не лише зберігає тонкий культурний пласт, а й фізично рятує певних людей, художників і вишивальниць, з втратою яких може загинути й національна традиція.

Предмети краси, виготовлені «Артою», відомі не тільки на Черкащині. Один із шедеврів — сценічний костюм для Василя Нечепи, заслуженого артиста України, кобзаря і лірника, що, представляючи Україну, відвідав з концертами Австрію, Бельгію, Канаду, США та інші країни Старого і Нового Світу. Виготовлені «Артою» прапори Національної гвардії України, Інституту пожежної безпеки, стяги Черкас і Чигирина; корогва Архангела Михаїла — хранителя Києва — то є велике мистецтво. А ще — монументальний рушник «Шлях аріїв», рекламні панно для країн Західної Європи, представницькі роботи для зарубіжних візитів Президента, Прем'єр-міністра. Нині «Арта» виконує державне замовлення для музею Чорнобиля в Києві, замовлення Кабміну для Українського дому — рушники для Кобзарської світлиці.

У заможному суспільстві «Арта» була б пророком у своїй батьківщині. До неї стояла б черга замовників. Черга є, але із зарубіжжя. Земляки не поспішають. Ті, хто хотів би купувати твори майстрів, — без грошей. А менталітет і культура нової національної буржуазії —на звісному рівні. Але майстри живі й навіть іноді сміються і прославляють головного бухгалтера «Арти» Людмилу Ничипорук, коли їй щастить видати їм зарплату.

Марія Бутенко, Наталя Головко, Ольга Поштаренко, Марія Тихонова, Тетяна Дубовець, Валентина Амеліна —майстри-вишивальниці великого хисту, нерідко спадкового, яких держава мала б оберігати як національне надбання. Майстри тримаються. Не завдяки державі — всупереч їй. «Арта» не може навіть опертися на закон про охорону авторських прав. Неповторні роботи майстрів безкарно тиражують всі, кому не лінькі. Не поспішають допомогти і приватні інвестори. Ще у минулому столітті в імперії Павло Третяков здогадався, що нерозумно і грішно топтатися по скарбах. Де ж український Третяченко або хоча б Третяк? Вони можуть запізнитися. І тоді золоте наше поле викраде який-небудь Threeman.

Майстрам сподіватися тільки на себе. І, як критична маса призводить до якісного переломy, так вони, особистості, умільці, майстри, накопичуючись у суспільстві, зможуть зробити його життєздатним і врівноваженим.

Володимир ЄРЕМЕНКО.

Черкаси.

Роботи «Арти» — буковинський стрій для дитячого танцювального колективу; фрагмент прапора обласного управління МВС

Чому на зиму вухата сова урбанізується

До корпункту «Голосу України» в Чернівцях зателефонував мій земляк, геодезист Манолій Дроник і повідомив: на плакучих вербах біля будинку, де розміщено обласне управління архітектури, вже кілька тижнів квартирують сови. Коли я прибув на вказане місце, то й справді побачив більше десятка пишних птахів, очі в яких світилися, мов скельця світлофора. Їхні голівки увінчували кумедні вушка, по яких неважко було здогадатися, що то — вухаті сови.

Що привело в міську зону цих рідкісних у наш час птахів? Вухаті сови на порозі зими мігрують до міст з тієї причини, що сюди починають масово мігрувати з полів мишоподібні гризуни. На приміських полях у цей скрутний час можна без особливих проблем знайти собі поживу й перебути зиму.

Давайте оглянемо місцину, яку обрали собі нічні мисливці на вулиці Червоноармійській. Звідси починається міська околиця, до якої з півночі прилягає великий садовий масив Придністровської станції садівництва. Навесні та влітку тут розкошують мишоподібні гризуни, які з настанням зими знову повертаються до міста. І вухаті сови одразу беруть під свій неосяжний контроль цю життєво важливу для них зону.

Отже, вухаті сови є вродженими стратегами. Місця для ситої зимівлі вони уміють обирати бездоганно.

Проте нерідко лави цих птахів нещадно проріджує голод. Найстрашніші для вухатих сов зими з глибокими снігами. Мишва під білою ковдрою живе собі, не піднімаючись нагору. І це стає катастрофою для нічних мисливців, які залишаються без основного корму.

Відомий буковинський орнітолог, завідуючий відділом природи Чернівецького краєзнавчого музею Ігор Скільський схильний вважати, що у зиму з глибоким сніговим покривом поголів'я вухатих сов втрачає майже 90 відсотків своєї чисельності. Він здавна займається вивченням цих цікавих птахів і зібрав багато пізнавального матеріалу про них.

Не всі ми, приміром, знаємо, що вухаті сови не будують власних гнізд. Найбільше полюбляють вони привласнювати сорочі гнізда, хоча не гребують і житлами сірих ворон та канюків. Але з цими птахами конфлікти неминучі. Нерідко вони збираються в гурти й виганяють сов зі своїх законних помешкань.

У народі поширена думка, що, мовляв, вухаті сови вдень практично сліпі. Але це не так. Щоправда, слід зазначити, вночі зір у сов набагато гостріший. Природа дала їм бездоганні очі, інакше птах, що веде нічний спосіб життя, не зміг би існувати.

Тепер кілька слів про нашу поведінку. Вухатих сов, що квартирують у Чернівцях, час від часу тривожать невиховані люди. Дехто з них б'є палицею по стовбурові плакучої вербиці, аби зігнати птахів звідти. Трапляються й такі, що кидають у них камінням.

Таке дикунство може призвести до того, що вухаті сови не забажають більше бути нашими сусідами. Тому закликаю до цивілізованого поводження з мудрими птахами, які ведуть зараз складну боротьбу за виживання.

Свого часу понад вісімдесят вухатих сов зимували на смереках у затишному дворику станції переливання крові в місті Хотині. І керівництво цієї установи по-джентльменськи домовилося зі своїм персоналом, щоб ті старалися якомога менше турбувати пернатих сусідів. Негласна угода, слід зазначити, суворо виконувалася, за що цим людям хочеться низько вклонитися.

Василь БАБУХ. Фото автора.

Вухаті сови квартирують у Чернівцях

Шановний акціонер!

Акціонерний комерційний банк «Південкомбанк»

повідомляє вас про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 9 квітня 1999 року в м. Дніпропетровську по вул. Рогальова, 10 (в приміщенні планетарію).

Порядок денний:

1. Звіт правління банку про результати фінансово-господарської діяльності банку за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії банку за підсумками роботи банку за 1998 рік.
3. Відкликання та обрання членів ради банку.

Початок зборів в 14.00, початок реєстрації о 13.00 за місцем проведення зборів.

Довідки за телефонами: (0562) 42-89-62, 47-89-43.

Правління банку.

До уваги акціонерів ВАТ «Автотранспортник 13066»

Правління акціонерного товариства «Автотранспортник 13066» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 14 квітня 1999 р. за адресою: 253094, м. Київ, вул. Червоногвардійська,34.

Порядок денний:

1. Звіт правління АТ.
2. Звіт ревізійної комісії АТ.
3. Затвердження річного балансу за 1998 рік.
4. Затвердження розмірів нарахування фондів на 1999 р. та розподіл дивідендів за 1998 р.
5. Збільшення статутного фонду і внесення змін до статуту АТ.

5.1. Збільшення статутного фонду.

Мотив індексації основних засобів. Розмір збільшення статутного фонду — 1420749 гривень, додатковий випуск простих іменних акцій у кількості 5682996 номінальною вартістю 0,25 грн.

5.2. Зміни до статуту АТ.

ст.5.1. — Статутний фонд товариства становить 1775936,25 грн;

ст.5.2. — Статутний фонд поділено на 7103745 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 грн. кожна.

Початок зборів о 16.00.

Реєстрація учасників з 15.00 в день скликання зборів за місцем їх проведення.

Телефон для довідок: 559-10-27.

Організаційна комісія.

До уваги акціонерів ВАТ «Полісся»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 9 квітня 1999 року о 12.00 у БК ім. К. Маркса за адресою: м. Шоска, вул. К. Маркса, 38.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Полісся» у 1998 році.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт та висновки ревізійної комісії про результати перевірки діяльності ВАТ за звітний період.
4. Про внесення змін до статуту та положень підприємства.
5. Вибори голови правління.
6. Різне.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 12.00.

Для реєстрації учасникам загальних зборів необхідно мати при собі документ, що засвідчує особу, представникам акціонерів необхідно при реєстрації подати доручення, засвідчене в установленому чинним законодавством порядку.

Довідки за тел: (05449) 6-24-64, 6-66-64.

Правління ВАТ.

Чергові загальні збори акціонерів ***ВАТ «Готельно-діловий комплекс «Слов'янський»*** відбудуться 9 квітня 1999 року о 10-й годині за адресою м. Чернігів, вул. Леніна, 33

Порядок денний

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів товариства.
2. Звіт правління про господарську діяльність товариства в 1998 році та завдання на 1999 рік.
3. Звіт ревізійної комісії товариства.
4. Затвердження звітів правління, ревізійної комісії та балансу товариства за 1998 рік.
5. Розподіл прибутку товариства за 1998 рік.
6. Внесення змін та доповнень до статуту товариства.
7. Вибори спостережної ради і ревізійної комісії товариства.

Реєстрація акціонерів відбудеться з 9.00 до 10.00.

Для реєстрації необхідно мати з собою документ, що засвідчує особу акціонера.

Телефон для довідок (04622) 7-46-27

Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНФОР» (м. Київ, Арсенальна площа, 1-б), зареєстроване 21 жовтня 1996 року Печерською районною державною адміністрацією м. Києва, ідентифікаційний код 24101421, оголошує про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників.

Претензії можливих кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення.

ВАТ «Івано-Франківський завод «Промприлад» проводить 8 квітня ц. р. річні збори акціонерів з порядком денним:

1. Звіт правління за підсумками 1998 р. та напрями роботи у 1999 році.
2. Звіт ради акціонерів за 1998 рік.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Звіти керівників дочірніх підприємств та філій.

Початок зборів о 15.00.

Реєстрація акціонерів та їх представників проводиться в день зборів з 10.00 до 14.45.

Правління ВАТ.

Наблюдательный совет, дирекция ЗАО «Ильичевсквнештранс» сообщает: очередное общее собрание акционеров состоится 7-го апреля 1999 года в 10.00 по адресу:

г. Ильичевск, ул. Промышленная,2. Регистрация акционеров с 8.00 до 9.30.

Повестка дня:

1. Отчет дирекции о результатах деятельности общества за 1998 год.
2. Отчет и заключение ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. Определение основных направлений деятельности общества и утверждение его планов на 1999 год.
5. Утверждение внутренних документов и устава дочернего предприятия.
6. Внесение изменений и дополнений в устав.
7. Утверждение кандидатуры производственного директора.

Всем акционерам необходимо явиться на собрание или направить своих представителей с передачей права голоса по доверенности.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТРАМП» (Київська область, м. Бровари, вул. Грушевського, 1); зареєстроване виконкомом Броварської міської ради народних депутатів за № 1702 23 квітня 1997 року, ідентифікаційний код 24101421, оголошує про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників.

Претензії можливих кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення.

До уваги акціонерів акціонерного товариства закритого типу «Черкаський шовковий комбінат»

8 квітня 1999 року у приміщенні актового залу комбінату відбудуться збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік та визначення основних напрямів діяльності в 1999 році.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Внесення змін і доповнень до статуту товариства.
5. Обрання органів управління товариства.
6. Різне.

Початок роботи зборів об 11 годині.

Реєстрація акціонерів з 9.00 до 11.00.

Телефон для довідок 69-33-79.

Правління АТЗТ «ЧШК».

ВАТ «Український концерн хмелярства «УКРХМІЛЬ»

повідомляє, що загальні збори акціонерів ВАТ «Український концерн хмелярства «Укрхміль» будуть проведені 8 квітня 1999 року об 11 год. за адресою: м. Житомир, вул. Театральна, 7, будинок Житомирської облдержтелерадіокомпанії.

Реєстрація акціонерів буде проводитися:

7 квітня 1999 р. з 8.00 до 17.00 за адресою ВАТ: м. Житомир, вул. Хлібна, 27; 8 квітня 1999 р. з 8.30 до 10.30 за адресою проведення зборів.

Порядок денний:

1. Внесення змін і доповнень до статуту ВАТ.
2. Звіт голови правління про роботу ВАТ за 1998 рік та план роботи на 1999 рік.
3. Звіт голови спостережної ради про роботу за звітний період.
4. Звіт голови ревізійної комісії про роботу за звітний період, висновок ревізійної комісії по річному звіту і балансу.
5. Затвердження річного звіту і балансу, розподілу прибутку і розміру дивідендів за 1998 рік.
6. Затверження планового розміру відрахувань у фонди ВАТ на 1999 рік.
7. Обрання членів спостережної ради.
8. Затвердження форми випуску акцій ВАТ.

Для участі в зборах акціонерам необхідно мати:

— документ, який засвідчує особу;

— сертифікат акцій або виписку з реєстру акціонерів;

— доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Телефони для довідок: (0412) 37-21-11; 36-78-70.

Вниманию акционеров Открытого акционерного общества «Днепроэлектромаш»

7 апреля 1999 года в 10 часов в помещении ОАО «Днепроэлектромаш» по адресу: г. Днепропетровск, ул. Квитки-Основьяненко, 5, состоится очередное собрание акционеров ОАО «Днепроэлектромаш».

Регистрация акционеров 7 апреля с 8-00 до 10-00 по месту проведения собрания.

Повестка дня:

1. Отчет о финансово-хозяйственной деятельности общества, утверждение итогов деятельности за 1998 год.
2. Утверждение плана деятельности общества на 1999 год.
3. Отчет ревизионной комиссии общества.
4. Отчет наблюдательного совета общества.
5. Выборы ревизионной комиссии.
6. Разное.

Всем акционерам для участия в собрании необходимо иметь документ, удостоверяющий личность.

В случае невозможности личного участия акционер может передать право голоса другому лицу по доверенности.

Справки по телефонам: (0562) 773-15-43 (0562) 773-15-38.

Правление ОАО «Днепроэлектромаш».

Возбуждено дело о банкротстве АО «Херсонский целлюлозно-бумажный комбинат» г. Цюрупинска Херсонской области, р/с 26003200604001, код 00278853, МФО 352178 в АК АПБ «Украина» г. Цюрупинска, р/с 26005301750548, код 00278853, МФО 352286 в Облуправлении Проминвестбанка г. Херсона.

Абитражный суд Херсонской области, г. Херсон, ул. Горького, 18, дело № 6/219-Б.

Арбітражний суд Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 8/273-Б про визнання банкрутом МПП «Азалія» (с. Михнів Ізяславського району Хмельницької області; р/р 260030301900 в Ізяславській філії банку «Поділля»).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «Готельний комплекс «Либідь»

Доповнення до інформації про проведення зборів акціонерів ВАТ в газеті «Голос України» від 30 січня 1999 р. «Реєстрація акціонерів відбудеться 16 березня з 9.00 до 11.00 за місцем проведення загальних зборів».

Довідки за телефоном: 274-42-61.

До уваги акціонерів ВАТ «Універсам № 14»:

У повідомленні від 4 лютого 1999 року допущено помилку. Замість цифри «50 000» слід читати: «500 000».

Арбітражний суд Вінницької області (288100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 3/10-408 про визнання банкрутом ТОВ «Відродження» (288400, Вінницька область, смт Крижопіль, вул. Чабанюка, 25; р/р 26008200196001 в Крижопільському відділенні АК АПБ «Україна»).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Додаткова інформація

до п. 5 порядку денного проведення загальних зборів ***ВАТ трест «Київміськбуд-1».***

Порядок збільшення Статутного фонду.

1). Статутний фонд планується збільшити до 1,0 млн. грн. за рахунок розміщення акцій 3-го випуску кількістю 2182000 шт. номінальною вартістю 0,25 грн. на суму 545500 грн., з метою підвищення економічної стійкості товариства і зміцнення міжкорпоративних зв'язків.

2). Розміщення акцій планується провести виключно серед акціонерів в травні-червні 1999 р. шляхом продажу за курсовою вартістю або обміну на пакети акцій інвестиційно-привабливих підприємств України.

3). Можливі збитки акціонерів, що пов'язані з проведенням емісії, товариством не відшкодовуються.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушив справу № 5/266 «Б» про визнання банкрутом колективного підприємства магазин № 73 (м. Бердичів, вул. Іллічівська, 30а), р/р 26003200464002 у РАК АКБ «Україна», МФО 311067.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (257016, Черкаси вул. Шевченка, 307) порушив справу № 08/3292 про банкрутство міського споживчого товариства (257036, Черкаси, вул. Громова, 142/1; р/р 2600830011979 в Обласній дирекції «Укрсоцбанку», МФО 303116, код ЗКПО 05432135).

Повідомлення про ліквідацію КБ «Місто Банк»

На підставі рішення учасників КБ «Місто Банк» (протокол загальних зборів учасників № 24 від 20.01.1999 р.) ліквідаційна комісія КБ «Місто Банк» з 03.02.1999 р. почала роботу по ліквідації КБ «Місто Банк» (юридична адреса: м. Одеса, Фонтанська дорога, 11). МФО 328760, кореспондентський рахунок 32001101000 в Одеському облуправлінні НБУ згідно листа Одеського облуправління НБУ № 15-20/1156 від 03 лютого 1999 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: м. Одеса, Фонтанська дорога, 11, тел. 68-26-18.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 24/105»б» о банкротстве КСХП им. Шевченко (343154, с. Староварваровка Александровского района Донецкой области, р/с 26007200046001 в Александровском отделении АК Агропромбанка «Украина», МФО 334022, код 00697863).

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд г. Севастополя (335000, г. Севастополь, ул. Суворова, 21) возбудил дело № 20-4/286 о признании банкротом ООО «Саланг-Каскад» (335000, г. Севастополь, ул. А. Октябрьского, 12) р/с 26003010018101 в Объединенном коммерческом банке г. Севастополя.

Астрологічний прогноз на 22 — 28 лютого

Чудовий тиждень для особистих контактів і розширення своєї справи.

ОВЕН. Рік Кота дарує вам нагоду стати щасливою людиною. Тепер ви маєте змогу виявити особисту ініціативу, прийняти важливе рішення. Використовуйте всі можливості й пільги, а також прихильне ставлення інших людей. Блискучий тиждень для жінок. Чоловік може знайти подругу.

ТЕЛЕЦЬ. Забажаєте романтики у стосунках. Можливе неподілене кохання, проте без трагедій. Прагнитимете всього, що може принести душевну радість і творче задоволення. Житимете майбутнім і ніхто не в змозі похитнути вашу надію. Станете вигідним партнером для зарубіжного компаньйона.

БЛИЗНЯТА. Поталанить на обставини і випадковості, які наповнять серце радістю. Потрапите у колектив, де знайдете свій інтерес і навіть кохання. В особистих стосунках можете стати другом і коханцем одночасно.

РАК. Матимете успіх там, де не передбачали, і одержите нагороду за роботу і послуги. На жінку чекають щасливі зміни у сім'ї і побуті. Настрій покращать щедрі подарунки, премія і вдале переміщення у посаді. Жінка приведе вас до мети, а чоловік потурбується про ваші нагальні проблеми.

ЛЕВ. Можете знайти щастя і витягнути щасливий квиток. Далеко від дому на вас чекають кохання і задоволення. Вдалий час для еміграції і далеких поїздок. Добре знайомитися з родичами нареченого і з оточенням ділового партнера — вас легко сприйматимуть.

ДІВА. Скористайтеся своєю привабливістю та будь-якою запропонованою допомогою. Одержуйте задоволення від незвичних ситуацій. Звільніться від сумних думок і пустих ревнощів. Час налагодити інтимне життя і виправити матеріальне становище. Необхідна операція пройде успішно.

ТЕРЕЗИ. Стосунки з оточенням значно поліпшаться. У шлюбі знов запанують злагода та взаєморозуміння. Діловий союз може перерости у палке кохання. Кращі дні для співпраці — середа, четвер та субота.

СКОРПІОН. Отримаєте задоволення від простих речей і налагодженого побуту. Користуватиметеся довірою родичів, колег і начальства. Ваше здоров'я покращиться, а лікування дасть позитивний результат. Не перевантажуйте свій організм вуглеводами і жирами — побережіть печінку і підшлункову залозу.

СТРІЛЕЦЬ. Щедрість до ближніх принесе бажану гармонію і щастя. Навдивовиж легко розв'яжеться проблема між вами і коханою людиною. Розпочнеться нова сторінка вашого кохання. Зустріч у понеділок, вівторок і суботу поверне вам радість і смак до життя.

КОЗЕРОГ. Вам буде добре у власному домі. Відчуєте велике задоволення, якщо перелаштуєте в ньому все по-своєму або зробите покупки. Атмосфера в домі буквально наповниться світлом і радістю. Урочисті події призначайте на четвер і суботу.

ВОДОЛІЙ. Вам пощастить у невеликій поїздці, на конкурсі або іспиті. Тиждень запам'ятається завдяки яскравим зустрічам, урочистій події та дивовижному знайомству. Можете сміливо рекламувати себе, адже знайдете спільну мову з будь-ким. Тиждень успішний для розширення справи, підписання вигідних угод та укладення шлюбу.

РИБИ. Не напружуйтеся — ваші справи за вас виконають інші. Жінка отримає подарунок, а чоловік буде поза конкуренцією завдяки жіночому тилу. Ваші здібності будуть високо оцінені. Наповнюйте життя приємними для вас речами і людьми.

Мал. В. ФЛЬОРКА.

Фото з конверта

— Давай познайомимося!

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.
Київ.

Усміхніться!

Вигідний покупець

Чукча у взуттєвому магазині приміряє черевик.

— Скільки коштує? — запитує у продавця.

— Сорок.

— Віддаш за тридцять, обидва візьму!

Надіслав С. ПОГРІБНИЙ.

Луганськ.

А я роблю так

Посипте висівками, піском чи... поперіть

Зовсім нескладно почистити хутряну шубу самій хазяйці. Покладіть у каструлю висівки (чи кукурудзяне борошно грубого помолу), поставте на вогонь і помішуйте, поки вони не прогріються. Розкладену хутряну річ посипте гарячими висівками, протріть рукою у напрямі ворсу і назад, обтріпайте хутро і витрусіть. Зім'яті ворсинки протріть вологою губкою, потім розчешіть у напрямку ворсу, а коли висохне, вибийте.

Шубу з каракуля спочатку вибийте, а потім кілька разів протріть долонею, злегка змоченою оливковою олією. Якщо у вас шуба з козлика — промийте холодною мильною водою, обполосніть і просушіть. А хутро з бобра, видри, крота посипають сухим гарячим піском і протирають долонею, підсипаючи пісок доти, доки рука не буде чистою.

Надіслала Надія БОРТНЯК.

Київ.

Народний календар

Лютневий сніг весною пахне

20 ЛЮТОГО — Парфенія. На цей день припадали «зимові діди» — давні й високогуманні обряди вшанування пращурів.

23 ЛЮТОГО — Прохора і Харлампія. До Прохора баба охала: «Ой, холодно!» А прийшли Прохір і Влас: «Вже весна у нас!» Свято робочої худоби. Святять воду і кроплять нею тварин.

24 ЛЮТОГО — Власа. Святий Улас, як і Георгій, вважається захисником і покровителем свійських тварин. Після Власа невдовзі наступав піст, а отже, й закінчувалися весілля. Якщо цього дня відлига, то морозів більше не буде.

Прикмети лютого

✔ У зимовий сонячний день у горах з'являється веселка — біла дуга, то при долинах морозитиме, але недовго.

✔ Притихли кімнатні птахи — на мороз.

✔ Іній на деревах — на мороз, туман — до відлиги.

✔ Як на дворі «молодиться» — засуває видноколо хмарою, то буде сніг або дощ.

✔ У котрий час по зимі вітер, то в такий само день він відновиться влітку.

Чи будемо їсти вареники з вишнями?

Чому перестали родити вишневі сади — наша національна гордість? Як стверджують фахівці, найстрашнішою для цього дерева є хвороба під назвою «коккомікоз». Уражена ним вишня нидіє на очах, втрачає життєву силу, плоди вкриваються коричневими плямами, стають кислющими, а листя передчасно опадає.

Про симптоми вишневої хвороби розповідає компетентна людина — заступник директора Придністровської дослідної станції Інституту садівництва з наукової роботи кандидат сільськогосподарських наук Михайло ГОМОЛЬСЬКИЙ.

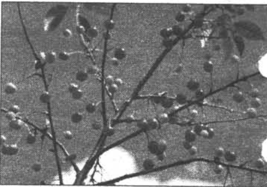
— Ця хвороба вражає всі кісточкові культури. Збудник недуги — грибок, який з'являється на листі. Наприкінці липня воно починає інтенсивно опадати. Особливо потерпають від коккомікозу молоді деревця. Саме у розпалі їхнього розвитку вони залишаються без листя, через що слабнуть, а згодом і гинуть.

Грибок цей дуже витривалий. Він зимує на листі у вигляді міцелію. Тому восени уражене листя найкраще прикопати чи приорати й використати в майбутньому як компост. Під час гниття міцелій пропадає.

Садівники-професіонали знають, що знищити грибок можна шляхом обприскування бордоською рідиною, цинебом або фталаном. Вдаються до цих заходів двічі — після цвітіння й після збирання врожаю. Якщо використовуєте бордоську рідину, то для обприскування слід приготувати однопроцентний розчин, відповідно цинебу та фталану — 0,4-процентний та 0,5-процентний.

Це поки що найефективніший спосіб. Ми вже багато років послуговуємося ним. Спробуйте й ви, і вареники з вишнями вам гарантовані.

Ось який вигляд має уражена коккомікозом вишня

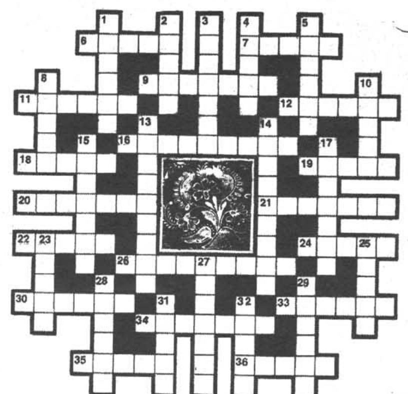

Василь БАБУХ.
Фото автора.

КРОСВОРД

По горизонталі: 6. Князь, син князя Данила Галицького. 7. Обмеження у витратах. 9. Обряд на другий день весілля в Україні. 11. Священна тварина в індійців. 12. Птах, який не літає. 16. Видатний український композитор, майстер обробки народних пісень. 18. Персонаж роману «Майстер і Маргарита» М. Булгакова. 19. Бог у стародавніх германців. 20. Французький поет-пісняр. 21. Фігурна кладка. 22. Друга назва Трої. 24. Станція на Чернігівщині, де київські студенти стали проти більшовицької навали. 25. Темп у музиці. 30. Видатний англійський поет, який у 1810 році переплив Дарданелли. 33. Метал, з одного грама якого можна витягти дріт довжиною майже 3,5 км. 34. Тварина, яка у безводдя може з власного жиру виробити 60 літрів води. 35. Сліпа ясновидиця. 36. Мальва.

По вертикалі: 1. Місто, де був перший в Україні монетний двір. 2. Отаман повстанців, який боровся проти більшовиків. 3. Рибальська снасть, що ставиться упоперек річки. 4. Широка популярність. 5. Перша литовська опера. 8. Історична особа, персонаж поеми Т. Шевченка. 10. Чоловіча духовна школа раніше. 13. Супутник Урана. 14. Драма П. Мирного. 15. Бібліограф та етнограф, у родині якого в Одесі бувала Леся Українка. 17. Інструментальний музичний твір, який виконувався на відкритому повітрі у вечірню пору. 23. Держава, на гербі якої — кедр. 25. Батько дружини. 27. Батько і син — відомі художники. 28. «Звіряче коло» Всесвіту. 29. У християнстві — вмістилище культових реліквій. 31. Вищий дипломатичний представник Ватикану. 32. Полководець і зять Наполеона.

Відповіді до кросворда, надрукованого 13 лютого

По горизонталі: 5. Соколов. 7. Миронєг. 9. Орел. 10. Паращук. 11. Атлі. 12. Ліст. 14. Бражник. 16. Пиво. 17. Астарта. 18. Онтаріо. 19. Стримба. 21. «Перекоп». 23. Леда. 24. Ярмулка. 25. Суда. 26. Хома. 28. Корифей. 30. Трек. 31. Автогол. 32. Мартель.

По вертикалі: 1. Скіл. 2. Кліп. 3. Юрок. 4. Анна. 5. Сердіка. 6. Варвара. 7. Мащенко. 8. Головко. 13. Тетерка. 14. Боромля. 15. Каторга. 16. Перекіс. 19. Сцевола. 20. Адмірал. 21. Поліфем. 22. Педрель. 27. Анти. 28. Куга. 29. Йорк. 30. Твен.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 208257.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311032.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com